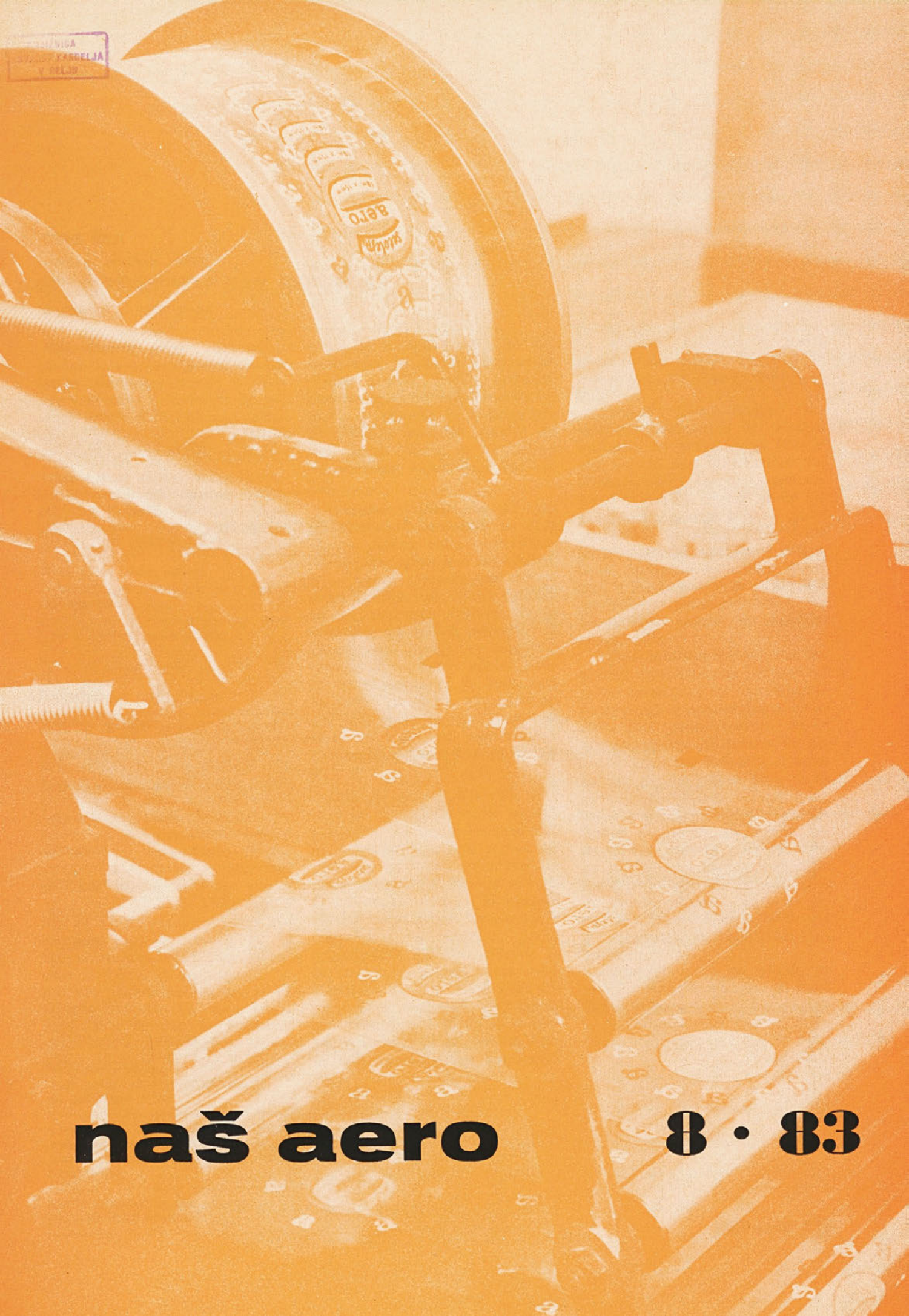

IZVICA
KARDELJA
V BELJU

naš aero

8 • 83

naš aero

glasilo kemične, grafične
in papirne industrije celje

letnik XXII — številka 8

celje, november 1983

uredniški odbor

jože ahtik, dušan božič,

marjan buh, ivanka čater,

jože jazbec, janez korent,

zdenka penič, vera radič,

cvetka ramšak, miro ribežl,

cvetka robas, anica svet

svet glasila

albina cizej, karmen dovč,

zdravko kolar, stane lovrenčič,

bojan ogrevc, jelka sorčan

tehnično vodstvo

peter oset

glavna in odgovorna urednica

jelisaveta podgornik

uredila

dora rovere

fotografije

boris trstenjak

tisk

aero, tozd grafika

za tiskarno drago vračun

naslov uredništva
kadrovski in splošni sektor aero
celje, čuprijska 10

po mnenju republiškega sekretariata za prosveto
in kulturo, št. 33-316/78, je glasilo naš aero
oprosčeno temeljnega davka od prometa
proizvodov

glasilo izhaja desetkrat letno
naklada 2.300 izvodov

29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE

Devetindvajsetega novembra 1943 se je v večernih urah začelo drugo zasedanje Avnoja s Titovim govorom, v katerem je posebej poudaril, da pomeni ustanovitev Avnoja največjo pridobitev narodnoosvobodilnega boja.

Od takrat dalje ta zgodovinski datum in osvobodeno mesto Jajce že trideset let simbolično predstavljata novo socialistično, neodvisno, neuvrščeno Jugoslavijo.

Okoliščine v katerih je potekal boj jugoslovanskih narodov in narodnosti za svobodo so bile zelo težke, vendar je bil cilj jasno zastavljen — zmaga nad tujimi fašističnimi zavojevalci po kateri bodo v Jugoslaviji živeli in gradili socializem — suvereni narodi te dežele. Morda je bil devetindvajseti november 1943 v naši zgodovini tisto dejanje, da smo postali gospodar na svoji zemlji in da smo za vselej onemogočili želje tujih imperijev in sil, ki so dolga stoletja vladale na Balkanu, izkoriščajoč gospodarsko bogastvo, pa socialne, nacionalne, verske in druge zaplete za svoje interese. Vsak narod ima na svoji zgodovinski poti pomembne mejnike, Avnoj pa je skupni mejnik vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, je s krvjo podpisana listina, ki je združila narode in narodnosti Jugoslavije na poti k enotnemu skupnemu cilju — varstvu nacionalne svobode in neodvisnosti.

Avnoj je zazidal temelje na katerih smo po zmagi partizanske vojske gradili enotni politični sistem socialističnega samoupravljanja s skupno in enotno odgovornostjo vsakega naroda za svoj lastni razvoj in za razvoj socialistične Jugoslavije kot celote.

Takratne vojaške sile, ki smo jih imenovali zavezniki se niso takoj ogreli za novo — partizansko vojaško gibanje v Jugoslaviji. Niso hoteli priznati, da se je sredi krvavih bitk rodila svobodna in neodvisna državna skupnost jugoslovanskih narodov. V kateri bodo poslej vso odgovornost za razvoj imeli delavci, kmetje in intelektualci, ki bodo vedno delali samo to, kar bi v resničnem interesu, ne glede, ali bi to ustrezalo tudi interesu najmočnejših držav v Evropi in svetu.

Zato je Avnoj pomenil prvi najresnejši jugoslovanski spopad s politiko interesnih sfer na Balkanu, pomenil je tudi odmik od takratne stalinske sovjetske zunanje politike. V tem je največja razsežnost Avnoja, ki pomeni zmago socialistične revolucije v Jugoslaviji, tej skupnosti malih proletarskih narodov. Seveda je ta revolucija zaradi svoje svojskosti, v takratni vojni vihri odprla nove možnosti socializmu, kot svetovnemu gibanju. Iz sporočila Avnoja pa je posebej rastla naša samoupravna socialistič-

na ureditev, razvijala v praksi nove oblike sožitja narodov in narodnosti, združenega znanja in dela.

Letošnji devetindvajseti november praznujemo še posebej svečano, saj praznujemo štirideseti rojstni dan socialistične Jugoslavije. Že v četrto ga praznujemo brez Tita, prvega borca našega partizanskega boja. V mnogih težkih trenutkih smo v teh letih pogrešali njegovo prisotnost, ogromno avtoriteto in ugled v svetu, kar si je pridobil z izkušnjo — petdesetih let — vodenja naše države in delavske avantgarde.

Kljub težavam pa so vse napredne družbene sile pri nas odločno usmerjene na razreševanje pglavitnih gospodarskih problemov. Zelo pomembno je, da bi čimprej premagali težave. Po besedah tovariša Edvarda Kardelja na 11. kongresu ZKJ je še vedno pglavitna in odločilna naloga današnjega dne boj za nenehen napredek socializma samega kot sistema v smeri čedaje močnejšega samoupravljanja, demokratizacije in humanizacije družbenih odnosov. Kajti za socializem ni večje nevarnosti, kot sta stagnacija in izgubljanje perspektive.

»Smer, ki smo jo ubrali, se pravi samoupravljanje« je dejal Tito, »je tista sila, ki bo ohranila Jugoslavijo kot enotno državo«.

Uredništvo

KAKO V DO AERO NAČRTUJEMO DOLGOROČNI PROGRAM EKONOMSKE STABILIZACIJE?

Tudi v naši delovni organizaciji smo pripravili predlog ukrepov stabilizacijskih prizadevanj, saj ne more biti dvoma o tem, da se mora tudi Aero vključiti v skupna prizadevanja, da uresničimo vse to, kar izhaja iz dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije Jugoslavije, ki ga je sprejela skupščina Jugoslavije in ne nazadnje, da uresničimo tudi tiste naloge, ki so ključnega pomena za izpolnitev naših plan-skih ciljev.

Poslovni svet je na seji v mesecu avgustu 1983 sprejel osnovne smernice, ki naj bi služile kot vodilo pri pripravi operativnih programov ekonomske stabilizacije v delovni organizaciji.

Te smernice je obravnaval tudi delavski svet delovne organizacije in istočasno sprejel tudi terminski plan aktivnosti za izdelavo dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije delovne organizacije. 30. november je rok, ko naj bi po predhodni pripravi in obravnavi predlogov tega programa v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti predlog tega programa obravnavali in sprejeli na delavskem svetu delovne organizacije.

Predlogi tega programa za temeljne organizacije in delovno skupnost so pripravljeni in prav je, da jim nekaj besed namenimo tudi v naših informativnih sredstvih. Morda bo kdo vprašal, čemu pravzaprav potrebujemo program ekonomske stabilizacije v Aero? Ali ni pravzaprav gospodarski načrt, pod pogojem seveda, da je strokovno in realno zastavljen, temeljni gospodarski dokument in da pravzaprav kakšnih dodatnih programov ne potrebujemo, saj je potrebno skrbeti predvsem za to, da bo tak gospodarski načrt tudi dosledno izveden. To je res, res pa je tudi, da je program ekonomske stabilizacije pravzaprav dopolnilni dokument gospodarskega na-

črta, v katerem naj bi bile posebej izpostavljene najbolj temeljne in kritične naloge, ki zagotavljajo realizacijo gospodarskega načrta.

V proizvodnih temeljnih organizacijah je seveda v tem predlogu programa največja pozornost namenjena področju proizvodnje izdelkov, njihove kvalitete, racionalnemu koriščenju surovinami in reprodukcijskim materialom in delovnih sredstev.

TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode: Iz predloga aktivnosti za izdelavo dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije v tem TOZD izhaja, da bo največja pozornost namenjena ugotovitvi zatečenega stanja na področju izvoza, uvoza, prilivov ter neporavnanih obveznosti iz preteklih mesecev, opredelitvi pokrivanja anuitet novih zadolžitev v inozemstvu, realnim potrebam iz uvoza za surovine in repromaterial, opremo ter usluge; izdelavi devizne bilance z opredelitvijo možnosti izvoza po artiklih oz. področjih; opredelitvi proizvodnega programa za izvoz in domači trg — materialni bilanci na podlagi realnih normativov ter problematiki zalog surovin in repromateriala; notranji likvidnosti temeljne organizacije — programu reprogramiranih dospelih, a neporavnanih obveznosti ter analizi in oceni ekonomskega stanja; kadrovske politiki in nagrajevanju ter seveda poslovnemu uspehu TOZD.

TOZD Kemija Celje: Opredeljuje proizvodni program in na področju barv načrtuje proizvodnjo barv za razmnoževanje in razširitev proizvodnje šolskega programa; povečanje proizvodnje in razširitev asortimana; na področju jasnit večji proizvodnji jasnit papirjev in proizvodnji za potrebe tekstilne industrije; v Loki pri Žusmu proizvodnji računskih trakov in almexa, proizvodnji rol termoreaktivnega papirja; v obratu AC zagotovitvi osnovnega ali CF papirja ustrežne kvalitete, predelavnim po-

sлом, proizvodnji doma razvite sintetične kapsule za CB premaz ter seveda kvaliteti.

Posebna pozornost je v tem programu namenjena skrbi za kvaliteto, in sicer tako nabavljenih surovin in repro materiala kot tudi izdelkov; operativnim razvojnim nalogam, kjer se načrtuje uvedba proizvodnje HS papirja, razširitvi proizvodnje pisalnih trakov, CB premazu; vrsto ukrepov pa nameravajo izvesti na področju varčevanja s surovinami in reprodukcijskim materialom, ekonomičnemu in racionalnemu koriščenju delovnih sredstev, obratnih sredstev in delovnega časa.

TOZD Kemija Šempeter: V svojem programu daje prioriteto proizvodnji lepilnih trakov, kjer načrtujejo povečanje in izboljšanje proizvodnje, proizvodnji matric in kopirnih papirjev, kjer tudi predvidevajo potrebo po povečanju proizvodnje in večjemu plasmanu vrste proizvodov, proizvodnji strojev in naprav, ki naj bi izdelovala stroje in naprave ter rezervne dele za potrebe delovne organizacije.

Ugotavljajo potrebe po povečanju prodaje svojih izdelkov na tuje tržišče in večjemu izvozu samolepilnih trakov ter polizdelkov in strojev iz lastne proizvodnje, in izdelavi specialnih trakov, ki jih jugoslovansko tržišče uvažja. Vrsto ukrepov načrtujejo pri zamenjavi uvoženih surovin z domačimi, na področju energetike, varčevanju s surovinami, repromaterialov in drugimi stroški, boljšemu izkoriščanju delovnih sredstev in delovnega časa ter seveda kvalitete proizvodnje.

TOZD GRAFIKA: V proizvodnem programu izpostavlja izpolnitev strojnega parka, razširitev proizvodnega programa v oddelku ofset in tisk etiket v delu. Načrtujejo dopolnitev programa proizvodnje flexo bakro tiska, izdelavi samolepilnih etiket, sitotisku, večjo specializacijo in kakovost v proizvodnji neskončnih obrazcev, proizvod-

nji ekspres srečk, reprodukciji, kjer nameravajo razširiti asortiman proizvodov, reorganizirati oddelek oblikovanje in risalnico. Posebno pozornost namenja avtokontroli, ki naj bi jo postopoma uvedli namesto tekoče oz. prevzemne kontrole. Operativni razvoj načrtuje nov program samolepilnih etiket, rekonstrukcijo zbiralnega stroja v neskončnih obrazcih, rekonstrukcijo multibobine, zamenjavo in nadomeščanje vrste manjkajočih materialov.

Vrsto ukrepov načrtujejo na področju organizacije dela, zmanjšanja stroškov na enote proizvoda, izkoriščenosti delovnih sredstev in delovnega časa, izboljšanju delovnih pogojev v proizvodnji, izboljšanju kvalitete proizvodnje.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB: V ukrepih za realizacijo programa ekonomske stabilizacije izpostavlja razvojno dejavnost z načrtovanjem in realizacijo investicijskih programov, ki zagotavljajo reprodukcijsko celovitost in učinkovitost Aera, organizacijo in uveljavljanjem razvojno-raziskovalne dejavnosti, intenziviranje dela pri razvojnih programih, pospešenemu ugotavljanju in razvijanju intenzivne dejavnosti ter vzpodbujanju množične inventivne dejavnosti; racionalnemu načrtovanju virov energije in porabe teh virov ter spremljanju porabe energije na enoto proizvoda; zagotavljanju in ohranjanju potrebnega, učinkovitega in racionalnega likvidnostnega stanja, pospešeni izterjavi terjatev ter združevanju sredstev in dela; izgradnji informacijskega sistema; načrtnemu in strokovnemu pristopu priprave kadrov, zaposlovanje in zaposlenosti; sistemu delitve osebnih dohodkov; dohodkovnim odnosom, tako na področju skupnega prihodka kot skupnega dohodka ter združevanju dela in sredstev;

Vrsta aktivnosti je načrtovanih na področju svobodne menjave dela ter organizacije dela, analitičnemu in sprotne spremljanju vseh elementov poslovanja, posebej porabljenih sredstev.

TOZD TRŽENJE: V svojem programu izpostavlja vodenje aktivne izvozne politike, zagotavljanje optimalne uvozne politike,

vključevanje posebnih in razvitejših oblik zunanjetrgovinske menjave, združevanje dela in sredstev z namenom pridobivanja deviznih sredstev in zagotavljanja nemotenega proizvodnega procesa; skrb za optimalno preskrbljenost s surovinami in re-promateriali, z namenom zagotavljanja planiranega obsega proizvodnje; aktivnosti na področju politike cen, s ciljem doseganja čimboljših rezultatov poslovanja; skrb za kvalitetno in pravočasno odvijanje skladišnega in transportnega procesa in zagotovitev pogojev za racionalnejšo organizacijo in koriščenje skladišnih kapacitet, nabave in distri-

bucije blaga; na področju raziskave tržišča in ekonomske propagande načrtujejo aktivnosti na področju strateških in operativnih raziskovanj ter pospeševanja prodaje ter komuniciranja s tržiščem.

To so torej na kratko našeta najpomembnejša področja stabilizacijskih načrtovanj in ukrepov v Aeru. V tem zapisu žal ni mogoče izpostaviti vseh stabilizacijskih prizadevanj in ukrepov, ki so seveda mnogo obširneje opredeljena v navedenih programih. Naše delo pa se s tem seveda šele začne, saj je naša skupna temeljna naloga ne samo pripraviti takšne programe, temveč jih tudi realizirati. M. Marulec

SEJMI

NEKOČ

Sejemske prireditve so se v preteklosti odvijale z namenom zamenjave blaga. Od latinske besede »fersa« za svečanosti in odmor so nastali nazivi v francoščini »foire«, italijanščini »fiera«, angleščini »fair«, španščini »feria« in nemščini »Messe«. Prvi pravi sejmi so se odvijali v okviru Rimskega cesarstva.

V srednjem veku je prišlo do tekmovanja okoli prirejanja pomembnih sejmskih prireditev. Leta 1962 je bil osnovan sejem v

Ženevi, Luis XI. organizira sejem v Lyonu, Karl V. v Bessangonu. Širjenje trgovine in potrebe po zamenjavi so prerasli dinastijske iniciative, pojavljali so se novi sejmi v Amsterdamu, Anversu, Frankfurtu, Leipzigu, Nižjem Novogradu in drugje.

Vsi ti sejmi so vedno predstavljali mesta zamenjave, kupovanja, prodaje ročno izdelanih predmetov in blaga.

Prelomnico v razvoju sejmskih prireditev predstavlja sejem v Londonu 1761, kjer so se prvič predstavili stroji za industrijsko

Zagrebski velesejem v šestdesetih letih

proizvodnjo. Nadaljnje širjenje in krepitev sejmskih prireditev pa je v tesni povezanosti z razvojem novih strojev za masovno industrijsko proizvodnjo.

Primer razvoja sejma v Parizu:

		Št. m ² razstav.	Št. obiskov.
1855	137.600	24.000	4.000.000
	1.380.000	83.000	39.000.000

Prehod z obrtne na industrijsko proizvodnjo predstavlja torej osnovo za razvoj ne samo sejmskih prireditev ampak tudi propagandne dejavnosti.

Nekateri sejmi v preteklosti:

Leta 1924 je »British Empire Exhibition« v Wemblersu obiskalo 15 milijonov obiskovalcev, pariško »Exposition Coloniale« z 2 milijoni m² je obiskalo 32 milijonov obiskovalcev, ob stoletnici Chicaga je sejem »Century of Progress Exhibition« obiskalo več kot 22 milijonov obiskovalcev, Bruxelles je leta 1935 zabeležil 20 milijonov obiskovalcev. Začetke nekaterih pomembnih svobodnih sejmov pa obeležujejo naslednja leta:

- 1852 Zagreb
- 1861 Firence
- 1873 Wien
- 1876 Philadelphia
- 1879 Sydney
- 1880 Melbourne
- 1893 Chicago
- 1897 Bruxelles
- 1904 Saint Louis
- 1905 Liège
- 1906 Milano
- 1909 Amsterdam
- 1911 Torino
- 1913 Ženeva
- 1915 San Francisco in drugi.

DANES

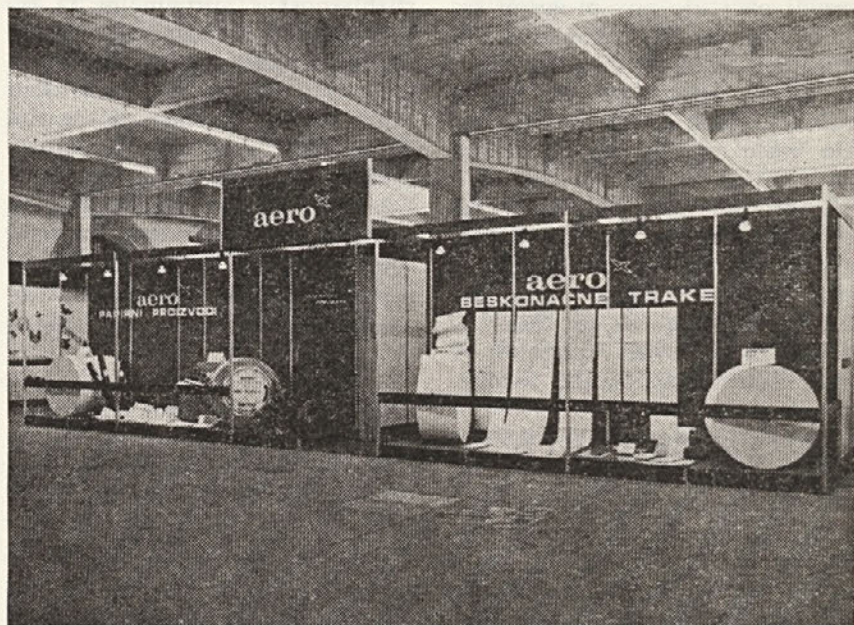
Vse splošni razvoj je obeležil tudi osnovne karakteristike sodobnih sejmov. V okviru komuniciranja s tržiščem, ki zajema ekonomsko propagando, odnose z javnostjo (Public Relations), pospeševanje prodaje (Sales Promotions) in osebno prodajo, se kot eden izmed elementov pospeševanja prodaje nahajajo tudi sejmi.

Sejmi danes niso več samo komercialno-propagandna mesta, imajo splošni družbeno-ekonomski, politični in kulturni pomen, kjer se predstavljajo dosežki združenega dela, utrjuje image proizvajalcev in izstavljajo odno-

si z javnostjo. Zato predstavljajo tisto področje komuniciranja s tržiščem, kjer se preverja delovanje vseh potrebnih aktivnosti.

Zakaj so sejmi pomembni?

— Ker se na enem mestu srečajo kupci in prodajalci. Kupci

Zagrebski velesejem v sedemdesetih letih

imajo možnost izbire med različnimi ponudniki (konkurenčnimi proizvajalci), izmenjava mnenj, predlogov in pripomb omogoča nadaljnje razvijanje, pospeševanje proizvodnje in prodaje.

— prodajalci (proizvajalci) lahko na enem mestu prikažejo svoje možnosti in proizvodne dosežke velikemu številu dejanskih in potencialnih potrošnikov.

— kupci na osnovi celovite ponudbe lažje dosegajo boljše cene in nakupne pogoje.

— veletrgovci v kratkem času nabavijo širok sortiment proizvodov na enem mestu in s tem znižujejo svoje stroške.

— razstavni prostor ima reprezentativen in propagandni značaj. Po izgledu razstavnega prostora, načinu predstavitve proizvodov in

delovne organizacije najširša javnost oblikuje svoje mnenje do razstavljalca.

— pomembna pa je tudi vloga sejmov pri razvoju prometa, turizma, gostinstva, trgovine, obrti ipd.

Sejme delimo v dve veliki skupini in to po nacionalnosti (internacionalni, nacionalni, lokalni) in po vrsti proizvodov (splošni, specializirani).

AERO NA SEJMIH DOMA IN V TUJINI

Začetki ekonomske propagande oziroma reklame (kot smo jo poimenovali v njenih začetkih) so povezani tudi z nastopi Aera na sejmskih prireditvah.

Vodilni jugoslovanski proizvajalec pač nima veliko izbire, ko se odloča o tem ali naj se predstavi na določenem sejmu ali ne. Vsako leto pregledamo sejmske prireditve doma in v tujini in si že na začetku leta začrtamo, na katerih sejmskih prireditvah bi bilo smotrno sodelovati.

Sejmi doma so pogosti, številni, po kvaliteti različni. V neurejenih pogojih gospodarjenja se pojavljajo mišljenja »da so sejmi čista izguba časa in denarja«. Tako seveda razmišljajo ljudje, ki tudi sicer nimajo najbolj izdelanega koncepta osvajanja in nastopanja na tržišču. Neodvisno od trenutnih težav sejmske prireditve ohranjajo vse tiste funkcije, ki so si jih pridobile skozi čas in zaradi katerih tudi obstajajo.

Omejevalni faktor pri izbiri sejmov doma so seveda finančna sredstva in kadrovske potenciali.

V tekočem letu smo se v Jugoslaviji predstavili na naslednjih sejmihih:

Zagreb

Intergrafika
Spomladanski zagrebški velesejem
Jesenski zagrebški velesejem
Interbiro

Beograd

Mednarodna razstava računalnikov in opreme
Didakta
Grafična tehnologija

Ljubljana

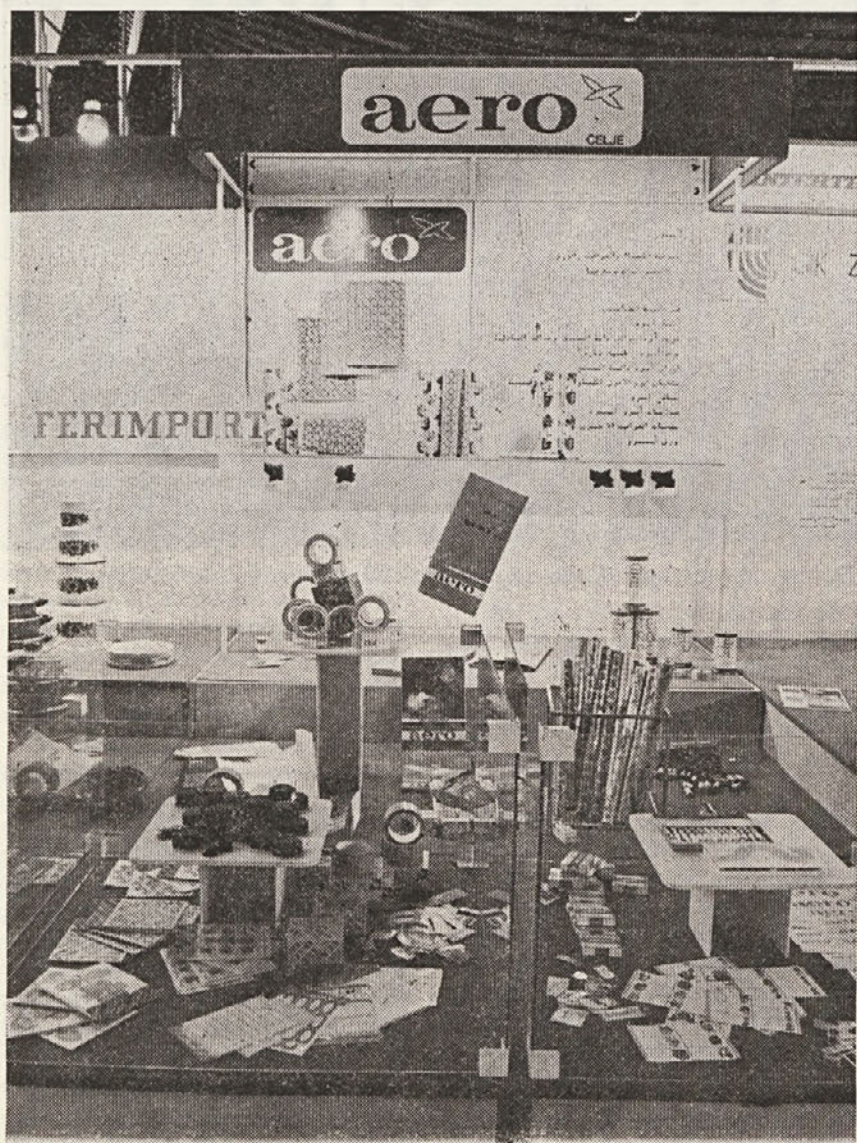
Učila
Informatika
Knjižni sejem

Celje

Iščemo nadomestilo za uvoz
Vse za otroka

Nekaj osnovnih značilnosti Zagrebškega velesejma:

V današnjem smislu je bil osnovan leta 1909. Danes se v okviru Zagrebškega velesejma odvija 20 različnih sejmskih prireditev. Predstavi se 6.500 razstavljalcev iz več kot 60 držav. Sejmske prireditve obišče okoli 2.500.000 obiskovalcev. Razpolagajo z 200.000 m² zaprtega razstavnega prostora in 80.000 m² odprtega razstavnega

Naš razstavni prostor na sejmu v Teheranu

prostora. Cena m² zaprtega prostora je 1.600 din. Aero običajno sodeluje z okoli 100 m².

Sejme doma izkoriščamo v Aero v komercialno-propagandne namene; srečanja s kupci, predstavitev proizvodnih možnosti in dosežkov najširši javnosti, utrjevanje imagea podjetja in proizvodov in v atraktivno-estetske efekte za širok krog obiskovalcev.

Nastope na sejmi pripravljam v naslednjih fazah:

- izbor sejma; analiza osnovnih značilnosti,
- izbor proizvodnega programa in določitev segmenta kupcev,
- prijava udeležbe, razstavnega prostora in vseh ostalih elementov,
- idejna rešitev razstavnega prostora in ostalih elementov grafične obdelave, aranžiranja in potrditev le-tega,
- izdelava okvirnega finančnega načrta,
- izgradnja in ureditev razstavnega prostora,
- naročilo vzorcev in ostalih propagandnih sredstev,
- določitev oseb, ki bodo prisotne na sejmu,
- razpošiljanje vabil,
- spremljanje sejemске prireditve,
- demontaža razstavnega prostora,
- izdelava končnega finančnega obračuna in analiza nastopanja na sejmu.

Udeležba na sejmi v tujini je v tesni povezanosti s cilji, ki smo si jih zastavili na področju izvoza. Bolj izrazito kot za sejme doma za sejme v tujini velja, da so to mesta, kjer se sklepajo oziroma zaključujejo komercialni posli. Izredno močna konkurenca nas torej še bolj obvezuje, da bi naš nastop in predstavitev bila čim bolj kvalitetna.

V Jugoslaviji smo si izbrali način nastopanja preko pooblaščenice organizacije PKO t. j. Jugoslavijapublika. Žal pa vse več proizvajalcev-razstavljalcev ugotavlja, da tako organizirani nastopi niso kvalitetni. Večji izvozniki zato sami organizirajo svoja nastopanja na inozemskih sejmi. Tudi naše izkušnje niso najboljše, zato tudi mi razmišljamo v tej smeri.

Udeležili smo se naslednjih sejmov:

Kairo
Ciper
Teheran
Bagdad
Malta
Plovdiv
Tripoli
Luanda
Casablanca
Bogota
Leipzig
Sofija
Moskva

Če bi lahko za sejme doma ugotovili, da so nastopi in predstavitve Aera uspešni in v skladu z imageom in ugledom, ki ga uživa

kot vodilni jugoslovanski proizvajalec, potem moramo za sejme in nastope v tujini ugotoviti, da niso bili najboljši. Bili so v duhu predstavitve jugoslovanskega gospodarstva, ki ga oblikuje Jugoslavijapublik. Resna prizadevanja v izvajanju inozemskih tržišč narekujejo boljšo organiziranost nastopa na sejemskih prireditvah. Skupaj z izvozno službo bomo poskušali izgraditi svoj image tudi na tem področju. Prvi takšen poskus bo nastop na CEBIT Hamovci, največjem svetovnem sejmu s področja reprografije in prvi predstavitvi Aera na sejemski prireditvi v zahodni Evropi.

Služba raziskave tržišča in ekonomske propagande

Sejme doma izkoriščamo za komercialno-propagandne namene

SAMOUPRAVLJANJE — PRAVICA IN DOLŽNOST

Čas kaj hitro teče in le štirje meseci nas ločijo od mandatnega obdobja samoupravnih organov in njihovih izvršilnih teles ter s tem novih volitev, ki bodo v marcu 1984. V tem mesecu pa bo potekla tudi polovica mandatnega leta 1982 izvoljenim delegatom delegacij zbora združenega dela in samostojnih interesnih skupnosti.

Samoupravljanje je postalo kot sistem in zaradi pomembnosti, ki

ga predstavlja za našo družbo, izredno zahteven element vsakodnevne dela in obnašanja v vseh vrstah in oblikah odnosov. Da bi zagotovili najbolj učinkovito in najbolj racionalno delovanje samoupravnega sistema, moramo poznati in upoštevati vse njegove pojavne oblike in tudi pogoje za doseganje postavljenih ciljev.

Zato je prav, da takole na polovici mandatnega obdobja oziro-

ma pred novimi volitvami skrbno analiziramo naše delo na samoupravnem in delegatskem področju in na podlagi ugotovitev zastavimo novo delo. V ta namen moramo usposobiti ne le delegate samoupravnih organov in delegacij, temveč tudi delavce, ki opravljajo za ves samoupravni in delegatski sistem strokovna in druga dela.

Opravljanje samoupravljaljskih funkcij ni samo pravica, saj je ta pravica neločljivo vezana z odgovornostjo. Poleg ostalih odgovornosti (disciplinska odgovornost, odškodninska odgovornost), opredeljuje Zakon o združenem delu v svojih določilih tudi odgovornost za opravljanje samoupravljaljskih funkcij, kar je glede na družbeno-ekonomski položaj delavca v združenem delu povsem razumljivo. Odgovornost za opravljanje samoupravljaljskih funkcij je treba obravnavati v kar najširšem smislu. Tako ne gre samo za odgovornost posameznih funkcij v temeljni organizaciji, pač pa je vsak delavec v združenem delu glede na svoj družbeno-ekonomski položaj dolžan opravljati samoupravljaljske funkcije.

Zakon o združenem delu izhaja iz načela, da je delavčeva odgovornost osebna, kar pomeni, da je odgovoren samo za svoja lastna ravnanja, ne pa tudi za ravnanje drugih. To velja še posebej za disciplinsko odgovornost in odškodninsko odgovornost. Ta načelna norma pa je deloma porušena z načelom vzajemne odgovornosti, ki nedvomno velja pri odgovornosti za opravljanje samoupravljaljskih funkcij, saj sicer ne bi bila mogoča odgovornost celotnega organa.

Ob prevzemu funkcije oziroma kandidature nujno upoštevamo dejstvo, da prevzemamo obveznost za izvrševanje prevzete samoupravljaljske funkcije in s tem vzajemno odgovornost za sprejete odločitve organa, v katerem delujemo, osebno pa smo odgovorni sredini, ki nas je izvolila ter je odvisna od našega vpliva na sprejetje določenih sklepov in izvrševanje le-teh. Zato naj ne bo odveč, da v tem času pred volitvami vsak posameznik in vsi skupaj dodobra preverimo svojo pripravljenost sprejeti obvezo, ki nam jo

nalagajo zakoni in samoupravni splošni akti. Napačno kadrovanje delegatov in članov nujno pogojuje neaktivnost in slabo delovanje samoupravnih organov in izvršilnih teles.

Pri delegatih delegacij samoupravnih interesnih skupnosti bo tovrstna ocena doprinesla svoj delež k boljšemu delu v drugem delu štiriletnega mandatnega obdobja. Naj opozorimo da bomo v januarju obravnavali programe samoupravnih interesnih skupnosti, ki bodo finančno ovrednoteni in so tako podlaga za določitev prispevnih stopenj iz osebnih dohodkov delavcev in dohodka te-

meljne organizacije, kar ni mala odgovornost tistih, ki o tem odločajo, nasprotno, prevzemajo veliko breme odgovornosti.

Aktivnosti družbeno-političnih organizacij so namenjene uresničevanju pravice samoupravljanja in so tako tudi integralni del vsakega samoupravnega procesa.

Prav zaradi tega je koordinacija aktivnosti družbeno-političnih organizacij med družbeno-političnimi organizacijami in organi upravljanja in drugimi organi ter drugimi načini uresničevanja pravice samoupravljanja nujna.

Erna Golobranc

IZ DELA DRUŽBENO-POLITIČNIH ORGANIZACIJ

Pomembno vlogo v naši socialistični samoupravni družbeni ureditvi zavzema tudi delo družbeno političnih organizacij, ki s svojim dobrim delom, v tesni povezavi z delom samoupravnih organov, lahko veliko pripomore k napredku in razvoju socialističnih samoupravnih odnosov.

Smo v času pospešenih priprav na volilne konference osnovnih organizacij Zveze komunistov in občne zbornice osnovnih organizacij Zveze sindikatov.

Izteka se namreč 2-letno mandatno obdobje članov sekretariatov in izvršnih odborov osnovnih organizacij Zveze sindikatov.

Običajno ob tej priložnosti pregledamo in ocenimo delo posameznih organov v minulem mandatnem obdobju in v smernicah za nadaljnje delo skušamo odpraviti napake, ki so vplivale na slabše delo v preteklosti.

Namen tega sestavka ni toliko nakazovati slabosti našega dela, ker bomo o tem nekaj več besed spregovorili na samih volilnih konferencah in občnih zborih; na kratko pa bomo skušali opisati dejavnosti, ki so se v minulem mandatnem obdobju odvijale v posameznih organih družbeno političnih organizacij.

Tako smo precej pozornosti namenili aktivnosti na področju analitične ocene del, dograjevanju

sistema ocenjevanja osebne učinkovitosti delavcev, oceni delovanja delegatskega sistema, s posebnim poudarkom na oceno dela članov Zveze komunistov, Zveze sindikatov in Zveze socialistične mladine Slovenije.

Analizirali smo samoupravne, politične, gospodarske in varnostne razmere in na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti poskušali s konkretnimi predlogi vplivati na njihovo izboljšanje.

Glede na vedno težje pogoje gospodarjenja, smo velik del pozornosti namenili srednjeročnim in dolgoročnim smernicam razvoja ter izvožno-uvozni problematiki, katere kritično situacijo smo lahko ugotavljali na podlagi obravnavanih rezultatov gospodarjenja.

Osrednja tema razprave 3. seje akcijske konference komunistov DO Aero je bila posvečena prav težavam na tem področju, nakar smo sprejeli več sklepov za razrešitev problemov, ki so bili nakazani v razpravi.

Družbeno politične organizacije so se vključevale v oblikovanje planskih dokumentov, prav v tem času pa potekajo aktivnosti za izdelavo dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije v DO Aero.

Uresničevanje politike ekonomske stabilizacije, zasnovano na stalni rasti dohodka in povečanju produktivnosti dela, narekuje povečano skrb za življenjski standard delavcev v skladu z realnimi materialnimi možnostmi, kjer so izvršni odbori osnovnih organizacij Zveze sindikatov skupaj s konferenco osnovnih organizacij Zveze sindikatov DO Aero glavni nosilci in kreatorji uspešnega razreševanja nastalih težav. Vsekakor bo to področje v naslednjem mandatnem obdobju zahtevalo pospešeno aktivnost in budnost vseh članov Zveze sindikatov, saj lahko trdimo, da sindikalne skupine v preteklosti niso opravičile svojega poslanstva.

Dela osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine v preteklosti ne moremo oceniti pozitivno, vendar je situacija po posameznih temeljnih organizacijah različna.

Premalo smo se vključevali v konkretne probleme gospodarjenja v naši DO, in tako ostajali »ob strani«. Glede na številne težave, ki v veliki meri tarejo mlade ljudi (problemi zaposlovanja, štipendiranja, stanovanjski problemi...), je nedopustno dejstvo, da smo nezainteresirani za vse, da smo preveč prepričani, da smo

nemočni, saj je mnogokrat dovolj že to, da na določene probleme opozorimo oziroma zahtevamo od ustreznih služb njihovo reševanje.

Veliko delavcev je prepričanih, da je najbolj važno, da je za uspešno izvajanje naših temeljnih opredelitev, uresničevanje stabilizacijskih programov, resolucije in sklepov, najbolj važno, da bi ugotavljali odgovornost in izvajali, kar se dogovorimo.

Vendar je prav, da opozorimo na dejstvo, da je to samo en del uspešnosti, drugi del pa leži na nas samih, saj s prepogostim pa-

sivnim odnosom do problemov nikakor ne bomo izboljšali nastale situacije, temveč le vplivali na to, da bodo problemi ostajali še naprej »v evidenci«.

Toliko v razmislek. Zdaj, ko smo v času kadrovskih priprav za posamezne organe družbenopolitičnih organizacij, naj ne bi bili le pasivni opazovalci, temveč bi morali s svojim aktivnim delom prispevati kar največ k temu, da bomo zastavljene naloge opravili in tako posredno vplivali na to, da bi naš jutrišnji dan bil boljši od včerajšnjega.

Leonida Štrukelj

O DELU NAŠIH DELEGATOV ...

Tovarišica Sonja Krašovec je v Zvezni skupščini 2. 11. 1983 razpravljala o »Resoluciji o družbeno-ekonomskem razvoju Jugoslavije v letu 1984«. Resolucija je dokument, kateremu so delegati med razpravo posvetili še posebno pozornost, zato je prav, da se seznanimo tudi s pripombami in predlogi naše delegatke. Objavljamo njeno razpravo na to temo:

Svojo razpravo bom začela z vprašanjem: Ali resolucija za leto 1984 daje vsem subjektom planiranja globalne usmeritve razvoja za naslednje leto? Ali potem, ko

resolucijo in spremljajoče dokumente preberemo, poznamo osnovna pravila našega obnašanja, kakršno bi moralo biti v letu 1984 zato, da tiste temeljne cilje družbeno-ekonomskega razvoja, za katerega smo se že opredelili v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije, tudi uresničimo. Trdim, to potrjujejo tudi dosedanje razprave, sklepi in zaključki, da Zvezna resolucija za leto 1984 govori predvsem o tem, kaj vse moramo storiti v tem letu, ki je pred nami, ne opredeljuje pa mehanizmov, načinov in metod, s katerimi bi te cilje uresničili. Žal tudi letošnji osnutek resolucije ne opredeljuje osnovnih pogojev, v katerih bo delalo in živelo naše

združeno delo v letu, ki je pred nami.

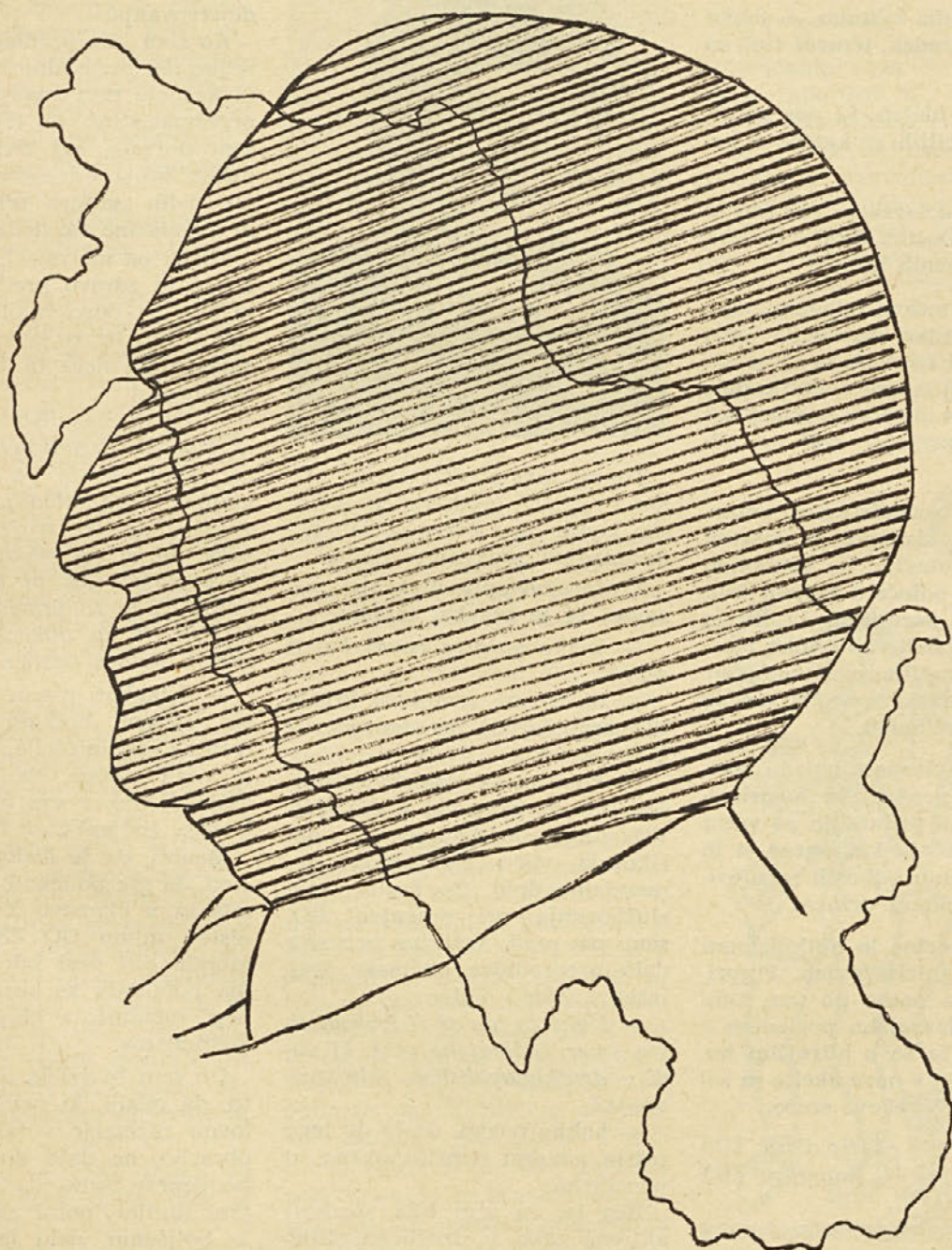
Čeprav bi želela biti čimbolj konkretna, pa vendar le ne morem mimo nekaterih splošnih ugotovitev, ki pa zelo jasno odražajo, lahko bi rekla, »neurejenost našega sistema« in gospodarski položaj v celotni družbi.

Prvič. V prvem poglavju resolucije je dan poudarek predvsem nadaljnjemu razvoju in krepitvi družbenoekonomskih odnosov po načelu socialističnega samoupravljanja. Vendar pa nam že dosednji prepisi in zakoni, predvsem pa še paket novih zakonov in spremljajočih dokumentov, ki jih Zvezni izvršni svet obljublja do konca letošnjega leta in v začet-

PRILOGA — PRILOGA — PRILOGA — PRILOGA — PRILOGA — PRILOGA — PRILOGA

bilten

00 ZSMS DSSS

~~~~~
Socialistična, samoupravna in neuvrščena Jugoslavija ima trdne in trajne temelje zanesljive opore za svojo prihodnost.

Moč Jugoslavije je v junaštvu in trdnosti njenih narodov in narodnosti, ki so se kalili skozi zgodovino in vzdržali največje preizkušnje velike osvobodilne vojne.

Moč je v njihovi enotnosti in zavesti, da je ta enotnost v današnjem svetu — v katerem se sila še ni umaknila razumu — pogoj ne le za napredek, temveč tudi za goli obstoj.

Moč je v idejah, ki nas navdihujejo in v ciljih, za katere se borujemo.

Moč je v delavskem razredu in v njegovi odločilni vlogi v družbi, v naših delovnih ljudeh.

Moč je v našem mladem rodu, ki je pridobitve revolucije rade volje sprejel za svoje in ki ve, da ima za seboj daljše obdobje dela in življenja v svobodi in miru kot katerikoli prejšnji rod na teh tleh.

Moč je v socialističnem samoupravljanju, sistemu, ki našemu človeku zagotavlja, da svobodno in suvereno odloča o svojem delu in njegovih rezultatih in ki ga varuje pred sleherno obliko izkoriščanja in nasilja, predvsem, kar ovira vsestranski razvoj svobodne človekove osebnosti.

Moč je v visokem ugledu socialistične in neuvrščene Jugoslavije v številnih prijateljih po vsem svetu v položaju kakršnega si je v mednarodnih odnosih zagotovila le redkokatera država.

Zato z vedrino in optimizmom gledamo v jutrišnji dan. Prepričan sem, da bomo po tem kongresu še z jasnejšim pogledom v prihodnost in še s hitrejšim korakom stopili v nove akcije za socializem in človekovo srečo.

Josip Broz Tito
na 11. kongresu ZKJ

PREDSTAVLJAMO VAM...

Predsedstvo OO ZSMS DSSS se je odločilo, da nam bo v tej rubriki predstavljalo mlade, ki s svojim optimizmom in pripravljenostjo za delo poskušajo vplivati na razreševanje problematike mladih.

Tokrat vam predstavljamo ANKO VETRIH, predsednico občinske konference Zveze socialistične mladine Slovenije v Celju.

Z njo smo opravili krajši razgovor, ki je potekal takole:

— Lahko najprej poveš kaj o sebi?

— Ja, rojena sem 4. 7. 1958 v Viršanju, sedaj pa stanujem v Lokrovcu 8.

Po končani ekonomski srednji šoli sem se zaposlila v DO »NI-VO« Celje, ob delu pa sem obiskovala višjo ekonomsko komercialno šolo. Po šestih letih službovanja pri omenjeni DO, sem pa pred kratkim prevzela delo predsednice občinske konference ZSMS Celje.

— Kako to, da si si izbrala isto smer življenjske poti, ki vodi v družbenopolitično udejstvo vanje?

— Lahko rečem, da je do tega prišlo povsem nepričakovano in nenačrtno.

Res je, da sem bila vseskozi aktivna tako v družbenopolitičnih organizacijah v DO, kakor tudi izven nje (v KS, na OK

ZSMS...). Tako sem bila sekretar SZDL v KS, predsednik območnega odbora SZDL, član izvršnega odbora OO ZS v DO, predsednik akcijske konference komunistov v DO...).

Vse te, takorekoč »obveznosti do družbe« v kateri živim, sem opravljala iz čistega zadovoljstva, nikoli pa s ciljem profesionalnega družbenopolitičnega udejstvovanja.

Ko sem bila predlagana za zasedbo del predsednice OK ZSMS in kasneje tudi izvoljena, me je prežemal strah, da tej nalogi nisem dorasla, saj živimo v trenutku, ko se od osebe na tovrstnih delih zahteva veliko znanja in vsesplošne razgledanosti.

Tolaži pa me misel, da imamo dobro in zdravo predsedstvo, ki je bilo na novo izvoljeno v lanskem letu in ki kaže veliko zagnanost za delo in ima mnogo svežih idej.

— Zveza socialistične mladine je frontna organizacija. Vendar pa vemo, da je po OO ZSMS majhen krog mladih, ki so res aktivni. Je po tvojem mnenju prav, da se vsi mladi vključujejo v ZSMS, ali bi bilo morda bolje, da bi to pravico pridobili le tisti, ki to dokazujejo z aktivnim delom (sistem SKOJ)?

— Nikakor nisem za skojevski sistem, bodimo široka in frontna organizacija, seveda pa je naša naloga, da se aktivno vključujemo v vse oblike družbenega življenja.

Menim, da je nedopustno dejstvo, da gre ponekod kadrovanje mladih v članstvo Zveze komunistov mimo OO ZSMS, ki bi morala biti prvi iniciator oziroma pobudnik za sprejem aktivnega mladince v članstvo Zveze komunistov.

Ob tem bi želela omeniti tudi to, da mladi, ki prihajajo v delovno razmerje s fakultetno izobrazbo, ne dajo dovolj od sebe, čeprav vemo, da so to »zgrajeni ljudje«, polni znanja, ki bi k boljšemu delu lahko veliko prispevali. Tako pa se vse prepogostokrat pehajo le za čim

boljšim osebnim standardom, za vse drugo pa jim je kaj malo mar. Vprašujem se, ali je krivda morda v nas samih, da jih ne znamo na pravilen način pritegniti k delu?

— *Meniš, da je ZSMS enakovredna ostalim družbenopolitičnim organizacijam?*

— Mmm, naj bi bila, ustavno je rečeno, da je. Formalno smo sicer vselej zraven, včasih pa dobivam občutek, da nas jemljejo nekako »z rezervo«, češ to so mladi, malo manj resni in neizkušeni ljudje.

Res pa je, da smo za takšno mišljenje pogostokrat krivi sami, saj se z veliko aktivnostjo res ne moremo pohvaliti. Mogoče prevečkrat prehitro odnehamo in nas dozdevno metanje polen pod noge povsem demoralizira.

— *Kaj lahko ZSMS stori na področju štipendiranja, zaposlovanja...?*

— Veliko, samo glasni in enotni moramo biti. Sicer pravijo, da v občini Celje problem nezaposlenih ni tako velik problem v primerjavi s položajem po drugih občinah naše domovine, vendar menim, da tudi podatek 400 nezaposlenih v naši občini ni zanemarljiv. Naša aktivnost je v veliki meri usmerjena v razreševanje te problematike, poleg področja stanovanjskih problemov in problemov okoli organiziranja preživljanja prostega časa naše mladine.

— *Ali so pogosti primeri, ko se mladi obračajo po pomoč in razne nasvete na OK ZSMS?*

— Kot sem že dejala, sem na teh delih le kratek čas. Zato z večimi takšnimi pojavi še nisem imela opravka. Razen enega problema zaradi zmanjšanja štipendije in zaposlitve štipendistov v eni izmed trgovskih delovnih organizacij, še nisem zabeležila takšnih primerov. Želela pa bi poudariti, da bi bila vseh takšnih osebnih iskanj pomoči pri OK ZSMS Celje zelo vesela, saj to kaže na določeno zaupanje in pripadnost.

— *Kakšni so tvoji načrti in gledanja za izboljšanje dela za v prihodnje?*

— Glavna naloga, ki sem si jo zastavila ob prevzemu teh del je

bila, da odpravimo in premagamo sedaj prisotno nepovezanost OO ZSMS z OK ZSMS.

Ne želim, da bi bila občinska konferenca nek forum, ki je sam sebi namen. Menim, tudi, da bi bilo prav, da bi nam OO ZSMS narekemale delo, ne pa da je sedaj to ravno obratno. V ta namen bomo sedaj oživili prakso, ki je bila na Predsedstvu OK

ZSMS že osvojena, to je čimveč neposrednih obiskov v OO ZSMS tako v DO kakor tudi v KS, saj bodo tako tudi volilno-programske konference, letne konference in razne problemske konference odraz naših resničnih težav in prizadevanj za boljše delo in življenje jutri.

Pripravila
Leonida Štrukelj

IZ BRIGADIRSKEGA BILTENA

»KO PEVA, ZLO NE MISLI«, pravi stari srbski pregovor. Brigadirji vsi radi pojemo. Pesem nas spremlja na poti na traso, nam daje navdih za delo in z nas spere utrujenost, ko se vračamo s trase. Pojemo pred kantino, v barakah, avtobusih, skratka — vsepovsod.

NAJ SE PREDSTAVIMO

Smo skupina mladih veselih ljudi, ki radi pojejo, plešejo, sanjarijo in končno tudi delajo. Preizkus vseh teh sposobnosti smo prvič letos organizirali 9. 4., vzporedno z lokalno akcijo, prirejeno v čast 1. 4., tradicionalnega dneva brigadirjev. Udeležili so se je stari in novi brigadirji, zaključnega dela pa tudi brigadirji veterani. Šlandrovci smo štel: enega komandanta, enako število traserjev, en cel prapor s tremi vetru kljubujočimi akcijskimi trakovi in končno kakšnih 48 brigadirjev.

Dopoldne smo se na dobrnskem objezerskem smetišču šli raziskovalce, lahko bi celo rekli geologe, saj smo v kupih smeti, zasutih z zemljo in poraščenih s travo, odkrivali prav zanimive pokazatelje načina življenja in stopnje razvitosti naše »atomske civilizacije«. Na žalost pa so vse te zanimivosti na koncu po naši zaslugi odpeljali tovornjaki. Po obilnem in pikantnem »vojničkem pasulju« smo pričeli z vnetim navijanjem za naše nogometaste, ki se pa na žalost niso najbolj izkazali. Vendar, pomembno je, da smo se zabavali še najbolj ob spoznanju, da našega

komandanta žoga še zdaleč ne uboga tako kot mi, da traserja niti ne omenjamo.

Pač pa se je trasko odlično izkazal pri postrojitvi brigad in pozdravih. Menda nam ni treba posebej poudarjati, da je s svojim udarnim grlom preglasil vse tri ostale celjske brigade. Seveda smo zagrmeli tudi ostali. Šlandrovci smo se izkazali tudi z dobro kondicijo na brigadirskem rajanju, ki je sledilo zanimivemu kulturnemu programu. Stari

in novi Šlandrovci smo se hitro spoprijateljili in se že veselimo novih srečanj z upanjem, da nas bo vedno več.

Se boste slišali in brali o nas!

Brigadir se postavi zraven postelje.

Brigadirka se postavi zraven postelje.

Brigadir sleče hlače.

Brigadirka sleče hlače.

Brigadir sleče tudi majico.

Brigadirka si sleče majico.

Brigadir leže v posteljo in se pokrije.

Brigadirka leže v posteljo in se pokrije.

Brigadir je v moški spalnici.

Brigadirka je v ženski spalnici.

Komandir najde na trasi spečega brigadirja, prebudi ga, a brigadir se razjezi:

»Zakaj me budiš, nisem jaz požarni!«

—0—

Komandir pita svoga brigadirja: »Zašto ležiš na sred ulice?«

»Zato, što sam nešto izgubio!«

»A šta to?«

»Ravnotežu.«

ŽENITNE PONUDBE IN OSTALI OGLASI

Če si plemenita, če rada trpiš za druge, rada trdo garaš (tudi v partizanih), se javi dobro ohranjenemu in trajno skodranemu mladeniču s sadističnimi nagnjenji.

ŠIFRA: »TRASKO«.

—0—

Zamenjam lopato z nalomljenim štilom za kramp brez štila.

Šifra: »OD DELA SE ŠE NI NIHČE ZREDIL.«

—0—

Zamenjamo »Pesnika« za en dan dežja.

Šifra: UPORABEN TAKOJ.

PRAVILNA REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

1. Selotejp; 2. DEIT; 3. Marulec Marija; 4. CE; 5. pramen; 6. karakter; 7. pa; 8. romantika; 9. JT; 10. neroda; 11. TIM; 12. ER; 13. DS; 14. med; 15. aloja; 16. dve; 17. EE; 18. roto; 19. flosarji; 20. una; 21. GETO; 22. LA; 23. KS; 24. NAC; 25. zarja; 26. ekvator; 27. RI; 28. tla; 29. kal; 30. običaj; 31. Evfrat; 32. afro; 33. Anka; 34. otka; 35. AM; 36. tirnica; 37. APIS; 38. očak; 39. Akvamarin; 40. AR; 41. KI; 42. teden Aera; 43. akne; 44. Kramberger.

Za nagradno križanko smo prejeli 36 rešitev.

Nagrade je žreb razdelil takole:

1. nagrada: kuhalnica in kuhinjsko krpo — Berta TOMAN,

2. nagrada: kuhinjsko krpo — Lojzka OBERŽAN,

3. nagrada: kuhalnica in vegeta — Zvone RADIŠEK.

Opravičujemo se za napake, ki so nastale po naši krivdi, toda motiti se je pač človeško.

Uredniški odbor

Vsa vljudnost laž in laž je vse ves
tvoj smeh,
oči so me obtoževale,
in žalostne še v mojih so očeh
laži, samo laži iskale.

Vem, dragi, najiskrenejši
pogledi
nikoli niso brez laži,
in laž je v komaj dahnjeni
besedi,
čeprav srce jo govori.

Risba - Zepek Alenka (življenje, svoboda, ljubezen)

ku naslednjega leta da misliti, da bo leto 1984 še bolj kot do sedaj leto administrativnega in z zakoni določenega urejanja našega obnašanja.

Glede na obsežnost materialov, ki jih delegati dobivamo na delegatske klopi, je pričakovati inflacijo zakonov in ukrepov, s čimer pa bo proces samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja potisnjen še bolj v ozadje.

Drugič. Čeprav je beseda stabilizacija v gradivu večkrat omenjena, pa je resolucija po mojem mnenju samo formalno naravnana stabilizacijsko in še to le v prvem delu, medtem ko je v drugem delu bolj kopija resolucij iz preteklih let in premalo obvezujoč dokument, da bi se vendarle naše obnašanje v bodoče spremenilo. Poleg tega pa, dokler resolucija ne bo opredeljevala res samo ključnih, vitalnih nalog razvoja, tudi ne moremo pričakovati, da bo praksa takšno resolucijo sprejela za svojo, predvsem pa je ne bo mogla uresničiti. Ključnih nalog ne more biti 20 ali 30 ampak morda največ 5, vse ostale naloge pa je potrebno prilagoditi in podrediti tem osnovnim ciljem razvoja.

Tretjič. Kot planer iz organizacije združenega dela bi želela omeniti tudi naslednje: če hočemo, da bodo planski dokumenti v organizacijah združenega dela realni, in da bodo dejansko odražali poslovno politiko za naslednje leto, potem morajo biti osnovni parametri razvoja znani najkasneje do konca oktobra, ker tudi združeno delo kljub sočasnosti planiranja potrebuje določen čas, da konkretizira svojo poslovno politiko in jo tudi po samoupravnih poti sprejme.

Prenehati je treba s prakso stalnega spreminjanja pogojev gospodarjenja, ker s tem razvrednotimo osnovni namen, zaradi katerega planske dokumente sprejemamo. Prav praksa zadnjih let kaže, da je bilo zaradi naglo spreminjajočih se pogojev gospodarjenja nujno potrebno spreminjati in dopolnjevati tako srednjeročne kot tudi letne planske dokumente, kar pa zahteva glede na dokaj komplicirano metodologijo planiranja veliko strokovnega in ad-

ministrativnega dela, pa tudi samoupravna pot sprejemanja, predvsem pa spreminjanja planskih dokumentov, je danes predolga in prezahtevna, predvsem pa predraga.

Menim, da je tudi metodologija izdelave zvezne resolucije pomanjkljiva. Postavlja se namreč vprašanje, kako je možno, da predlagatelj, če izhaja iz analitičnih podatkov in strokovnih ocen, za katere predpostavljamo, da so realne, lahko ponudi v tako kratkem časovnem presledku, ko se vendarle pogoji gospodarjenja niso toliko bistveno spremenili zelo različne variantne možnosti razvoja naše družbe v letu 1984. Mislim predvsem na osnovne indikatorje razvoja, ki so bili posredovani delegatom v gradivu Osnovna vprašanja določanja politike družbeno-ekonomskega razvoja in ekonomske politike v letu 1984, datirano s septembrom letošnjega leta in primerjava z osnovnimi kazalci razvoja, ki so sedaj določeni v osnutku resolucije za leto 1984.

Predvidevamo pa, da bo predlog resolucije ponudil neko tretjo varianto našega razvoja, s tem pa tudi povečal dvom v kvaliteto in realnost sedanjega analitičnega gradiva in strokovnih podlag, ki so osnova za določanje parametrov razvoja za 1984.

V nadaljevanju svoje diskusije bi predvsem kot delegatka iz združenega dela želela dati poudarek tistim poglavjem v resoluciji, ki so najpomembnejša tudi za opredeljenje poslovne politike v organizacijah združenega dela.

Oživiljanje industrijske proizvodnje, kako to doseči? Mnenja sem, da je zvezna resolucija v tem poglavju premalo življenjska. Nikjer namreč ni nakazanih načinov in metod s katerimi bomo tako zahtevne cilje, ki jih določa osnutek resolucije v zvezi z oživiljanjem proizvodnje, predvsem tiste za izvoz, tudi dosegli. Niso predpisi in ukrepi tisti mehanizmi, s katerimi bomo stimulirali delavce za boljše delo. Dosledni sistem nagrajevanja po delu je najpomembnejša motivacija za kvalitetno delo in doseganje boljše produktivnosti dela. In prav vrednotenje dela, nagrajevanje po

delu tako denarno kot moralno, zavzema v resoluciji premalo vidno mesto. Namreč s stimulativnim nagrajevanjem dela, kar se v končni fazi odraža preko delavčevega osebnega in družbenega standarda, je možno pričakovati boljše proizvodne rezultate, s tem pa tudi večji dohodek.

Menim, da dohodek v sedanjih pogojih gospodarjenja ni in ne more biti odločujoč indikator uspešnosti poslovanja. Večjo veljavo morajo dobiti kvalitativni kazalci poslovanja, ki se odražajo preko fizične produktivnosti dela, ekonomičnosti in rentabilnosti, boljše organizacije dela in večje izkoriščenosti delovnega časa, hitrejšega uveljavljanja naših proizvodov na tujih trgih in tako dalje. V resoluciji se večkrat omenja realni dohodek, ki ga pa potem nihče ne zna pravilno opredeliti. Z realnim dohodkom je približno tako kot s politiko cen in likvidnostjo, ko že od leta 1977 dalje vsako leto napišemo velike želje, kaj vse bomo na področju politike cen in zagotavljanja boljše likvidnosti storili, praksa pa gre svojo pot. Na področju zaposlovanja in kadrovske politike je potrebno dosledno zahtevati in vztrajati na vseh nivojih od federacije pa do temeljnih organizacij, da vsi tisti, ki imajo pogoje za upokojeve, to **morajo** storiti. Problem brezposelnosti, posebno mladih strokovnih delavcev postaja že resen socialni problem. Res je, da problema brezposelnosti ne bomo odpravili samo na ta način. Postavlja pa se vprašanje, kako smo lahko kot družba tako indiferentni do našega minulega dela, ki smo ga vložili v to množico mladih ljudi, ki danes čakajo na delo.

V okviru devizne politike tudi v letu 1984 ostaja izvoz prioriteta naloga razvoja. Mislim, da smo to obvezo sprejeli — jugoslovanska družba kot celota. Vendar ne izvoz za vsako ceno, ampak je potreben tudi pri tej politiki selektiven pristop, kar pomeni, da je potrebno upoštevati komparativne prednosti posameznih izvoznikov in panog, ne pa linearna obremenitev vseh, ne glede na to, koliko

in kam so dosedaj izvažali in kako se plansko zastavljeni cilji uresničujejo. Praksa je tudi pokazala, da ima izvoz za vsako ceno zelo kratkotrajne, predvsem pa tudi negativne posledice, ki so se v naši gospodarski praksi odražale v tem, da je nekdo blago izvozil drugi pa enako blago uvozil. Menim, da ni potrebno posebej razlagati, kako drag je takšen uvoz in takih napak v bodoče ne bi smeli ponavljati. Istočasno se mi postavlja vprašanje, koliko deviz smo v Jugoslaviji na ta način že izgubili oziroma kaj neusklajenost izvoznih in uvoznih blagovnih tokov za celotno našo devizno bilanco, v končni fazi pa tudi za celotno družbo, pomeni. Tudi pri uvozu surovin in repromateriala, predvsem pa pri uvozu opreme, kljub resolucijskim določilom ni bilo dovolj selektivnosti, in če kdaj, potem je prav sedaj čas, da takemu negativnemu obnašanju naredimo konec. Za nedoslednost pri izvajanju dogovorjene politike pa je treba zahtevati ostre sankcije.

Čeprav na področju investicij v tem srednjeročnem obdobju ni pričakovati bistvenih strukturnih premikov, je prav zaradi majhnega obsega sredstev, ki bodo na razpolago za nove naložbe, potreben tudi skrajno selektiven pristop. Vendar menim, da bi bil eden izmed pomembnih kriterijev, s katerimi bi lahko izboljšali našo devizno bilanco, tudi investicije v proizvodnjo, ki nadomešča uvoz. Čeprav takšna proizvodnja ne povečuje izvoza, ali pa le v manjši meri, pa se vendarle zmanjšuje uvoz in s tem devizni odliv. S širšega družbenega vidika pa to pomeni tudi zmanjševanje našega zunanjetrgovinskega primanjkljaja.

Želela bi spregovoriti nekaj besed tudi o razporejanju dohodka in njegovi družbeni delitvi. Družbeni proizvod kot osnova za opredeljevanje skupne in splošne porabe ni najboljši pokazatelj družbene uspešnosti, ker vsebuje vse elemente inflacije, ki jih vključuje že dohodek, poleg tega pa še minimalno amortizacijo, za katero vemo, da je prav v zadnjih

letih zaradi novih zakonskih predpisov izredno porasla.

Družbeni proizvod je bil doslej tudi osnova za proračunsko porabo. Z rebalansom proračuna za leto 1983 se povečuje obseg teh sredstev. Postavlja pa se vprašanje, kaj bo osnova za določanje proračunske porabe za leto 1984? Ali tista, ki je opredeljena z resolucijo za leto 1983, ali pa tista, ki jo predvideva sprememba resolucije za to leto, kar pomeni, da bi se proračunska poraba v letu 1983 povečala ne za 23,6 %, ampak preko 30 %.

Na koncu naj svoja razmišljanja strnem v naslednje ugotovitve: **največji potencial, ki ga imamo v naši družbi, je človek, delavec, ki je osveščen, ki je sposoben biti tudi dober samoupravljalec. Delavec, ki ima zaupanje v razvoj našega samoupravljanja.** Toda zaupanje se mora okrepiti. Vendar kako? Zaupanje se bo okrepilo le, če bomo besede začeli spreminjati v dejanja, če bomo s svojim lastnim obnašanjem tudi v tej skupščini lahko zgled

drugim in če bo vsakdo čutil, da je za svoje delo in nedelo odgovoren okolju in družbi, v kateri živi. Tako bo v letu 1984 potrebno prizadevati si predvsem uresničiti cilje družbenoekonomskega razvoja in s tem posredno za okrepitev zaupanja delovnih ljudi v naš sistem, v naš nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja. Takšne obveznosti izhajajo tudi iz minule seje Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, kar pravzaprav pomeni za nas vse več dela in več reda, velika družbena odgovornost in dosledno izpolnjevanje nalog na vseh področjih.

In kaj bi lahko zapisali za ključek tega prispevka? Morda to, da naši delegati s svojim resnim in odgovornim delom zelo veliko prispevajo k reševanju gospodarskih težav, ki jih mora naša družba prebroditi, ali pa to, da je zadnji čas, da pričnemo uresničevati stavek, ki je bil izrečen mnogokrat, ob najrazličnejših priložnostih: »potrebno je preiti od besed k dejanjem«.

V SODELOVANJU JE USPEH

Menim, da smo delavci razvojne službe eni tistih, ki smo odgovorni strokovno iskati rešitve za izboljšanje poslovanja v naši DO.

Verjetno je še kdo drug v AERU mnenja, da je v Aeru zelo veliko primerov, ki kažejo, kako nam rezultati dela uhajajo iz rok zaradi slabega sodelovanja. Vseeno pa mislim, da tudi dobri zgleddi ne le opozarjanje na napake lahko privedejo do napredka.

Skoraj vsakdanja Aerovska tema je, kako zmanjšati našo odvisnost od uvoza in prav iz tega področja bi kot primer dobrega sodelovanja navedel dva primera.

Do prve naloge nas je privedla želja po nadaljnjem zmanjševanju odvisnosti od uvoza programa termopapirjev.

Zaradi stalne odvisnosti od zahtev dobaviteljem po devizni participaciji za črno tiskarsko flekso barvo smo zaradi predvidenih večjih potreb v letu 1984 pristopili k reševanju problemov. Že v

začetku smo v reševanje naloge vključili tudi operativni razvoj grafike, ki se je že ukvarjal s podobno problematiko. V izmenjavi mnenj smo prišli do ugotovitev, da obstajajo realne možnosti za izdelavo črne tiskarske barve za potrebe izdelave termoregistrirnega papirja iz domačih surovin. Izkušnje delavcev v operativnem razvoju pri izdelavi barv, naše poznavanje možnosti za oskrbo s surovinami in tehnoloških možnosti izdelave so nas privedle do prvih preizkusov, ki so dali pozitivne rezultate. Na podlagi le-teh bomo v kratkem izvedli večje industrijske poskuse in tako dolgoročno rešili problem oskrbe.

V sklopu tega dela se pojavljajo razmišljanja o sodelovanju s Cinkarno, kot tradicionalnim proizvajalcem tiskarskih barv in nadalje Etolom, kot možnim dobaviteljem etilacetata.

Upamo, da bo ta akcija vzpodbudna še za nadaljnjo razširitev

nalog na področju oskrbe z doma-
čimi surovinami na področju
barv.

Drugi vzpodbuden primer, do
katerega smo prišli že pred ča-
som je možnost zmanjšanja uvozne
odvisnosti pri oskrbi z najlon
tkanino. Ob pregledu planskih
vrednosti in količin in skupnem
razgovoru v razvojni službi smo
ugotovili, da bi lahko iz predhod-
nih izkušenj našega delavca z de-
lom v tekstilni tovarni rešili tudi
ta problem. Prišlo je do dobrega
sodelovanja z delavci v proizvod-
nji in kontroli ter s Svilo v Mari-
boru in rezultat je ugotovljena in

preverjena možnost, da uvozno
postavko za letno količino te tka-
nine zmanjšamo na polovico. V
nadaljnjih razgovorih smo ugoto-
vili, da je tu možno doseči še ne-
kaj več in zastavili smo še nadalj-
nje naloge. Poznavanje materialov
in tehnologije izdelave tkanine in
tehnologije proizvodnje pri nas je
privedlo do tega, da danes name-
sto tkanine uvažamo samo vlak-
na. Ostaja nadalje odprta mož-
nost predobdelave vlaken in izde-
lave vlaken, za kar obstaja mo-
žnost v Jugoslaviji. Ti nalogi pa
je potrebno še tehnično in eko-
nomsko proučiti.

Upam, da sta omenjena prime-
ra pozitivno prispevala k skupni
utrditvi zavesti, da v sodelovanju
v Aeru in izven njega lahko dose-
žemo še veliko več, tako na pod-
ročju zmanjšanja uvoza, pred-
vsem pa mislim, da je mogoče do-
seči veliko več na področju kva-
litete, za katero danes že vsi ugo-
tavljamo, da je eden od dejanskih
pogojev za dolgoročnojšo usmeri-
tev v izvoz. Predvsem pa je po-
trebno, da pridemo do spoznanja,
da je med nami veliko znanj iz
različnih področij, ki bi jih lahko
izkoristili za skupen uspeh.

Vasja Birsar

24. LETNE ŠPORTNE IGRE PAPIRNIČARJEV SR SLOVENIJE

Tokrat že štiriindvajsetič oživ-
ljamo tradicijo letnih športnih
iger papirničarjev SR Slovenije.
Letos je to čast in delo prevzel
AERO — TOZD TOVARNA CE-
LULOZE IN PAPIRJA MEDVO-
DE, pri kateri istočasno praznu-
jemo 220 LET PAPIRNISTVA.

Dosedaj je to največja šport-
na prireditev v Medvodah, saj
smo gostili kar 373 papirničar-
jev iz naslednjih delovnih orga-
nizacij:

TOVARNA PAPIRJA IN CELU-
LOZE ĐURO SALAJ- KRŠKO,
SLADKOGORSKA — TOVAR-
NA PAPIRJA, SLADKI VRH,
PAPIRNICA VEVČE,
KARTONAŽNA TOVARNA,
LJUBLJANA,
PAPIRNICA KOLIČEVO,
PAPIRNICA VEVČE,
SOZD SLOVENIJAPAPIR,

AERO — TOZD TOVARNA
CELULOZE IN PAPIRJA, MED-
VODE.

Športniki papirničarji so se po-
merili v sedmih panogah: namiz-
nem tenisu, odbojki, streljanju,
kegljanju, plavanju, šahu in ma-
lem nogometu. Razen v nogome-
tu so bile vse ostale panoge v
moški in ženski konkurenci. Tek-
movalci »Krškega« so imeli ne-
kaj prednosti, ostale ekipe pa so
bile močno izenačene, tako da
lepih srečanj ni manjkalo.

KONČNI VRSTNI RED —
EKIPNO MOSKI:

1. KRŠKO,
2. VEVČE,
3. RADEČE,
4. SLADKOGORSKA,
5. AERO — MEDVODE,
6. KARTONAŽNA,

7. KOLIČEVO,
8. SLOVENIJAPAPIR.

Ženske ekipe so bile tako iz-
enačene, da je v skupnem sešte-
vu razlika samo po dve točki.

VRSTNI RED — EKIPNO
ŽENSKES:

1. SLADKOGORSKA,
2. KRŠKO,
3. RADEČE,
4. VEVČE,
5. KARTONAŽNA,
6. SLOVENIJAPAPIR.

Kot organizatorji smo si za-
stavili letošnje športne igre na
skromen in enostaven način,
nepotrebne zapravljalivosti in po-
vršinskega bleska, po vsebini pa
poštene, tovariške, s ciljem utr-
jevanja medsebojne povezanosti
tudi na športnih terenih. Orga-
nizirali smo jih z veliko priza-
devnostjo, ne oziraje se na čas
in vloženo delo. Največja nagra-
da za nas organizatorje je, da so
24. letne športne igre papirničar-
jev SR Slovenije potekale in se
zaključile v športnem in tovari-
škem ozračju.

Še enkrat vse čestitke vsake-
mu posamezniku iz organizacij-
skega odbora, ki je svoje delo
opravil vestno in pravi čas, saj
v dveh dneh iger ni bilo ene sa-
me napake.

Franc Hočevnar

TISKARSTVO IN GRAFIKA

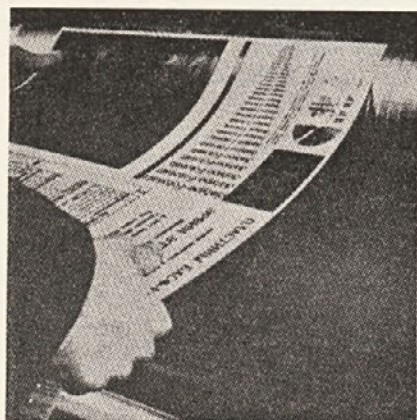
(nadaljevanje iz štev. 6 — 1983)

V današnjem nadaljevanju bomo obravnavali in zaključili poglavje o pripravljanju tiskovnih form.

d) CINKOVI KLIŠEJI

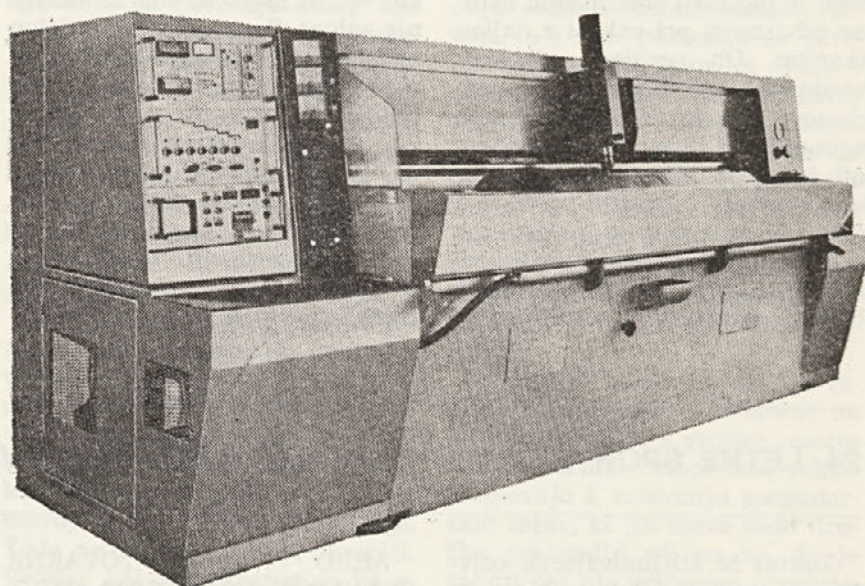
Oslojeno ploščo kontaktno kopirajo na vakuumskem kopirnem okvirju — direktna kopija s filma. Ekspozirano ploščo ročno razvijajo z vodo v koritu in še vlažno utrdijo tako, da še vlažno potopijo v raztopino utrjevalca. Nato ploščo »zapečejo« v posebni peči pri 200° C. Po retuši lak osušijo in plošče enostopenjsko jedkajo z ustrežno kislino. Po jedkanju jo operejo z vodo, osušijo in nanesejo nanjo poseben odstranjevalec kopirnega sloja, postavijo ploščo za nekaj minut v segreto peč, nato izperejo z vodo in osušijo.

e) NYLOPRINT PLOŠČE

Montaža nyloprint plošče na temeljni cilinder

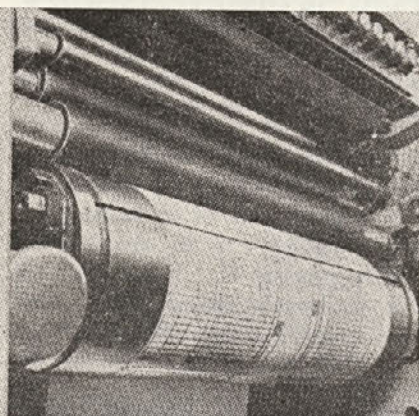
Na kopirni cilinder položijo ukrivljeno nyloprint ploščo z jekleno podlago, na njo pa negativ — fotomontažo forme. Sledi osvetlitev plošče z UV svetlobo, nato jo vpnejo na volj izpiralnega stroja, kjer se neosvetljeni del snovi raztopi v topilu. Ploščo posušijo v sušilni omari, na-

to pa jo ponovno osvetljujejo z UV svetlobo, da se sloj dokončno utrdi in usposobi za tiskanje.

e) OFSETNE PLOŠČE

Kopiranje poteka na kopirnem aparatu. Ploščo najprej perfori-

Nyloprint plošča je vpeta na temeljni cilinder

rajo na registrski štanci za izdelavo vodil zaradi skladja pri tisku. Sledi razvijanje in dovršitev plošče, postopek poteka ročno ali strojno. Po razvijanju še opravijo ročne korekture — retušo, ploščo zaščitijo s slojem gumiarabike proti oksidiranju in posušijo.

g) BAKROTISKARSKI IN FLEXOTISKARSKI VALJ

V bakrotisku predstavljajo tiskarsko formo gravirani valji, preko katerih se barva neposredno prenaša na material, na katerega tiskamo — papir, celofan, folija in podobno. Tisk poteka z role na rolo, predvsem pa se s bakrotiskarske tiskovne forme tiska amor papir in darilni papir.

V flexotisku služijo kot tiskovna forma jekleni valji, na katere nalepijo fleksibilne gumijaste ali pa tudi fotopolimerne klišeje. Gumiklišeje izdelajo tako, da s cinkovega klišeja odtisnejo matrico, ki je običajno iz bakelita, nato pa v posebni vulkanizacijski stiskalnici odlivajo gumi klišeje.

S tem smo povsem na kratko opisali tiskovne forme, s katerimi oskrbujemo oziroma zalagamo vse naše tiskarske tehnike (tehnike tiska). S temi pa vas bomo seznanili v prihodnjih nadaljevanjih.

— LS —

Telesni lik človeka ni odvisen samo od telesne vzgoje v mladosti, marveč tudi od pravilnega odnosa do uživanja hrane in pijače. Kdor se navadi na prevelike količine vsega tistega, kar je vsak dan na mizi, postaja iz leta v leto težji. Neredko se zgodi, da imajo moški in ženske že pri tridesetih letih preveliko telesno težo. Nekateri celo mislijo, da je to povsem normalno.

Vedeti je treba, da pomeni sleherni kilogram odvečne teže, dodatno obremenitev za srce, dihalo in prebavila. Pri rejenih osebah je tudi dihanje otežkočeno, če zanemari še trebušne mišice, postanejo z leti ohlapne.

V takem stanju človek nerad telovadi, če se preizkusi v teku dobi sapo, če se preizkusi v plezanju, spozna, kako je težak. Tako dobiva po malem odpor do vseh tistih telesnih vaj, pri katerih ga rejenost ovira.

V četrtem desetletju življenja začnejo mišice po malem pešati, zato bi morale biti breme, ki ga ves dan držijo v pokončni držaji lažje, ne pa težje. Mišice in vezna tkiva niso več tako čvrsta in pod prevelikim bremenom popustijo.

Peter Svet

PALAČA NARODOV V ŽENEVI

ČLANI KLUBA OZN smo v zadnjih dneh septembra obiskali Palačo narodov v Ženevi.

Priprave na študijsko ekskurzijo so bile dolgotrajne. Ko smo preko Informacijskega centra Organizacije združenih narodov v Beogradu pridobili odobritev za obisk v Palači narodov, so stekle še vse ostale priprave. Prijav članov kluba za to ekskurzijo je bilo že na začetku izredno veliko v primerjavi s prijavi za ekskurzije, ki smo jih organizirali v preteklih letih. Zaradi »visoke cene«, ki jo naš dinar v tujini ima, smo morali člani predsedstva, pa tudi ostali člani, kar pridno zavijati rokave, da smo uspeli zagotoviti potrebna sred-

dov v Ženevi. Žal informacije o delovanju organov in agencij v Ženevi niso prejeli vsi udeleženci ekskurzije pravočasno, izšle so v Našem Aeru šele oktobra. Vendar kljub temu to ni povzročilo večjih težav, saj o aktivnostih OZN beremo vsak dan v časopisih, pa tudi občasno v naših glasilih.

Nekateri člani kluba OZN smo si v letu 1981 že ogledali UNO-City na Dunaju in kjer smo že spoznali obsežno dejavnost združenih narodov; pa vendar je Palača narodov v Ženevi po vsebini dela in aktivnostih organov in agencij dosti bolj pomembna. Začetki mednarodnega delovanja v tej palači segajo že v leto 1919,

Člani kluba OZN Aero pred palačo narodov

stva. Nekaj smo jih zbrali z zbiranjem odpadnega papirja in železa, z delom v proizvodnji Kemije Celje in Grafike, največji del pa smo prispevali iz lastnega žepa.

Ko smo se s Turistično agencijo Izletnika dogovorili še o izvedbi dopolnilnega turističnega programa ter zbrali vso potrebno dokumentacijo za obmejne carinske formalnosti, smo se pred odhodom malo oddahnili od vseh priprav ter poskrbeli še za predhodno znanje o dejavnosti Organizacije združenih naro-

s s pričetkom delovanja Lige za mir, Društva narodov.

Danes mnogi Palačo narodov poznajo predvsem po razorožitveni dejavnosti, kar tudi ni čudno, saj so dialogi »velikih« ter neuvrščenih in ostalih naprednih vlad v ospredju zanimanja vsega človeštva.

Poleg te aktivnosti potekajo v Palači narodov še naslednje:

— zagotavljanje človekovih pravic v vseh celinah sveta

— borba proti apartheidu
— aktivnosti organov ZN, kot so:

— Ekonomska komisija za Evropo — ECE

— Sklad za otroke — UNICEF

— Urad za begunce — UNHCR

— Konferenca o trgovini in razvoju — UNCTAD

— Internacionalni center trgovine — UNCTAD-GATT

— Program ZN za človekovo okolje — UNEP

— Program ZN za prostovoljno pomoč narodom — UNV

— koordiniranje pomoči v primeru katastrofalnih nesreč — UNDRO

— ter delovanje specializiranih agencij:

— mednarodna organizacija dela — ILO

— svetovna zdravstvena organizacija — WHO

— svetovna meteorološka organizacija — WMO

— svetovna avtorska organizacija — WIPO

— mednarodna unija za telekomunikacije — ITU

— splošni sporazum o carinah in trgovini — GATT

V naš program študijske ekskurzije smo vključili predstavitev delovanja Ekonomske komisije za Evropo, razgovor o aktivnostih UNCTAD-a ter razgovor o aktivnostih Svetovne zdravstvene organizacije. Zaradi odsotnosti članov UNICEF-a je žal razgovor z njimi in podrobnejša seznanitev z delom tega sklada odpadla. Nepričakovano pa smo imeli priložnost seznaniti se z aktivnostmi na področju razoroževanja.

ECE

Nedvomno je bil najzanimivejši razgovor z našim predstavnikom prof.

kom, ki nam je predstavil delo Ekonomske komisije za Evropo. Naj naštejemo le nekaj zanimivosti, ki nam jih je posredoval: članice ekonomske komisije se sestanejo 1 × letno na skupščini, kjer ocenijo enoletno delo na osnovi poročila, ki je razdeljeno na tri področja: zahodne države, vzhodne države in Jugoslavijo. V poročilu so podrobno predstavljene poglobitveni ekonomski proble-

mi in dejavnost posameznih držav oz. skupin, nakazane so tudi smeri reševanja nastalih problemov. Najbolj presenečeni pa smo bili ob navedbi podatka, da so ekonomisti specialisti, ki delajo v okviru Ekonomske komisije za Evropo, že pred nekaj leti opozarjali na napake, ki so se pojavljale v izvajanju ekonomske politike Jugoslavije. Težave, ki jih v Jugoslaviji še posebej v letošnjem letu občutimo, so predvideli že mnogo prej. Naš sogovornik je večkrat poudaril, da je lahko ekonomska politika ene države le ena, ki mora biti enotna za vse, vsako spreminjanje in neupoštevanje zakonitosti ekonomije ima za posledico velike krize.

Razgovor o delu komisije in naših ekonomskih težavah, vzrokih ekonomske situacije Jugoslavije, pa tudi o stanju v ostalih državah — predvsem vzhodnih — je potekal več kot dve uri, pa kljub temu je bila ta tema najbolj interesantna.

UNCTAD

Aktivnosti Unctada so bile še posebej v letošnjem letu v ospredju delovanja Združenih narodov. V Beogradu je v mesecu juniju potekala VI. konferenca, v času od 6. do 30. junija. Vendar se ocenjuje, da maratonske razprave članic Unctada, niso doprinesle k uspehu reševanja ekonomskih problemov. Tako še naprej ostaja naloga delavcev Unctada in vseh članic tega organa, da kljub vsem preprekam nadaljuje proces dogovarjanj med razvitimi državami in državami v razvoju.

Unctad je direktni organ Generalne skupščine ZN. Konferenco ZN o trgovini in razvoju vodi odbor za trgovino in razvoj, odbor pa vodi delo 7 komitejev: za surovine, za industrijske proizvode, specialni komite o preferencialih, komite za neblagovni promet in finance, vezane za trgovino, za pomorski promet, za transfer tehnologije in komite za ekonomsko sodelovanje držav v razvoju.

V času našega obiska v Palači narodov nas je »odkril« tudi minister jugoslovanske misije za razorožitev, rad se nam je pridružil in nam posredoval vrsto zanimivosti o razorožitvenih po-

gajanjih velikih, o jugoslovanskih aktivnostih na tem področju, seveda pa smo največ vprašanj postavljali v zvezi s sestrelitvijo korejskega letala.

Čeprav smo bili pri zadnji temi že kar pošteno utrujeni, smo kljub temu zvedeli za vrsto aktivnosti, ki jih vodi Svetovna zdravstvena organizacija: WHO.

Po obisku v Palači narodov smo si ogledali še Ženevo, seveda le bežno, saj nas je čas zelo priganjal. Kot mnogi obiskovalci tega mesta pred nami, smo z občudovanjem opazovali mnoge prelepe parke, od katerih ima vsak svoje ime in s tem v zvezi tudi ureditev, znamenite zgradbe in seveda ženevsko jezero iz katerega je napeljan čudovit vodomet. Mnogi mostovi, ki vodijo prek jezera dajejo mestu še posebno slikovito podobo.

O tem, da smo si organizirali prijeten večer z jugoslovansko pijačo in jedajo ne bi posebej govorili. Morda le to, da nam drugega ni ostalo pri vrednosti našega dinarja v tej državi.

Sicer smo to ponovno ugotovili, ko smo naslednji dan ob vračanju v domovino postali za kratek čas v Milanu, lepem italijanskem mestu, kjer smo imeli nekaj časa na razpolago za nakupe. Večina nas je odšla domov praznih rok, saj takšnih cen ni mogoče planirati z našimi družinskimi proračuni. Sicer cene niso tako visoke, le dinar nima več takšne vrednosti, kot včasih.

Vendar pa to ni skalilo našega dobrega razpoloženja in zadovoljstva ob zavesti, da smo imeli možnost videti Palačo narodov, v kateri so se in se še sprejemajo tako pomembne odločitve za dobrobit človeštva. Sama pot, ki nas je vodila iz Švice v Italijo prek Alp je bila čudovita, k lepšim vtisom pa je prispevalo tudi zelo lepo vreme.

Kljub dolgi in utrudljivi vožnji domov, smo se vračali na svoje domove zelo zadovoljni, saj smo bili polni prijetnih vtisov in doživetij.

Seveda bi si želeli še kakšno tako prijetno in koristno ekskurzijo in upamo, da jo bomo uspeli organizirati.

V SPOMIN

V začetku novembra je šinila med nas žalostna vest, da nas je nenadoma za vedno zapustil naš delovni tovariš HERMAN KOCIJAN, delavec v skladišču gotovih izdelkov, TOZD Trzenje. Herman je prišel med nas kot devetnajstleten fant, ki je vestno in dosledno opravljal svoje delo skoraj dvajset let, vse do svoje prerane smrti. Zaradi njegove skromnosti, tovarštva in ljubezni do svoje družine bo njegov lik ostal še dolgo med nami.

Sodelavci

PREJELI SMO PISMO ...

UREDNIŠTVU »NAŠ AERO«!

Odločila sem se, da se tudi jaz oglasim na vaš poziv glede sodelovanja.

Naj se vam najprej predstavim. Sem dijakinja 4. letnika Srednje tehniške šole v Celju kemijske usmeritve in vaša štipendistka.

Zelo razveseljivo je, da nam pošiljate »Informacije« na dom. Kajti tako se lahko že sedaj, v času šolanja, seznanimo z vašimi težavami in seveda tudi uspehi. Všeč mi je vaše jedrnato obveščanje. Rada berem predvsem dosežke s področja inovacij, še zlasti, kadar so omenjeni »razvojci«, kajti pri njih sem bila na obvezni praksi.

Imam nekaj predlogov. Mogoče bi ne bilo narobe, če bi inovacije razvrstili, s čimer bi dosegli boljše preglednost in se izognili ponavljanju besed pri vsakem inovacijskem prispevku. Glede na to, da ste že sedaj inovacije opisovali po točkah, bi to ne predstavljalo težav.

Zelo dobro se mi zdi, da ste uvrstili v »Informacije« tudi kadrovske spremembe, ki so pomembne smernice za bodoče delavce.

Večkrat berem o aktivnosti OO ZSMS v naši DO. Vendar se mi

zdi, da so na nas štipendiste čisto pozabili. Dobro bi bilo, če bi nas seznanili s svojimi načrti na kakšnem sestanku, kamor bi nas lahko povabili. Takšno srečanje pa bi bilo za nas še koristnejše, če bi se ga udeležil kdo iz Kadrovske službe in nas seznanil, kakšni so njihovi načrti z nami. V šoli smo že izpolnjevali vprašalnike o načrtih po končani šoli. Vendar so bile to le naše želje, potrebe pa so popolnoma drugačne. S takimi informacijami bi nam lahko dosti pomagali in bi nam ne bilo treba čakati do spomladanskega življenjsko pomembnega DA ali NE.

Zelo posrečena je tudi vaša misel o Dnevih AERA. V teh dnevih oziroma torkovem popoldnevu smo si vsi člani naše družine ogledali vaše delovne prostore od Grafike, Obrata AC, Jasnita do SLEP. Za izčrpne informacije o proizvodnji se iskreno zahvaljujem tovarišema, ki sta nas vodila po Grafiki oziroma Jasnitu.

Uredništvu želim še veliko volje pri sporočanju, kolektivu pa še vrsto delovnih uspehov.

Tovariški pozdrav!

V Laškem, 9. 11. 1983

Bernarda Flander

PREBERITE, NE BO VAM ŽAL ...

GOSTIŠČE HIBISCUS je roman, ki je izšel lani pri Mladinski knjigi v Ljubljani. Avtorja: Pierre Boilean in Thomas Norsejac, sta francoska pisatelja-soavtorja omenjenega dela. Znana sta predvsem po svojevrstnih kriminalnih romanih, ki temelje predvsem na psiholoških osnovah in poznavanju notranjih vzgibov, ki so spodbuda in posledica kriminalnih dejanj. Njuni romani so doživeli filmske uprizoritve, od teh dva v režiji Clanzata in Hitchcocka.

Hibiscus je penzion na najvišji ravni nekje na Azurni obali. Tu preživljajo svoja zadnja leta bogati upokoјenci v vsej udobnosti, ki jo lahko kupijo z denarjem. V tej sredini nenadoma začno kriminalna dejanja, vendar očitnega zločina ni, ni policistove priče. Zgodbo piše glavni junak, ki s svojimi razmišljanji o življenju in starosti in o dogajanju v Hibiscusu ustvarja vedno večjo napetost do prav presenetljivega konca. Napetost ni le v skrivnostnih prigodah, ki razburjajo boga-

taške upokoјence, ampak tudi v globoki poglobitvi v mišljenje in čustvovanje teh osemdesetletnikov obeh spolov, na koncu življenjskih dni, z bremenom starosti, bolezni, odmiranja in celo zaljubljenosti. Čudne in nenadne smrti, ki si sledijo, imajo, kot se pokaže na koncu, prav smešen vzrok: glavna medicinska sestra, podkupljena od dedičev in sorodnikov, zastruplja te ljudi, da bi

njihovi domači prišli do bogate dediščine.

Zanimiv roman, ki je hkrati z mučnim vzdušjem starosti in zločinske dejavnosti poln globoke človeške modrosti in topline.

Roman **ŠTIRJE TANKISTI IN PES**, Janusza Przymanovskega, je izšel v Založbi borec, lani. Pisatelj, ki je tudi sam stopil v rdečo armado in tako pomagal osvoboditi domovino, je v pričujočem romanu na simpatičen način predstavil doživljanje štirih tankistov: radio-telegrafista Janka Kosa, mitraljezca Gustika Jelena, šoferja — mehanika Grigorija Sakovsvilija Greha in komandirja tanka, svetlolasega Vasilija Semjonova ter seveda volčjaka Šarika. Seveda je zelo pomemben tudi tank Rdečko, ki so ga poimenovali po rdečelasi bolničarki Marusiji.

Štirje tankisti in pes je roman, ki je napisan v treh knjigah, vendar je v slovenščino preveden samo prvi del. Preveden je v trinajst jezikov, po njem pa so posneli tudi televizijsko nadaljevanje, ki je bila pred leti na sporedu tudi pri nas. Skratka, vojni roman, ki je napisan na prijeten način, da ga kljub dolgi poti, ki jo tankisti prepotujejo proti zahodu do Poljske, zlahka prebiramo, saj nas napeti in zanimivi dogodki »vlečejo« prebrati knjigo do konca.

MLADOST V MOČVIRJU je roman Miška Kranjca, ki je v ponatistu izšel pri Mladinski knjigi 1977. leta ob pisateljevi 70-letnici.

Res je, da smo omenjeno delo mnogi prebrali kot obvezno čtivo v šoli, pa vendar bi ga danes prebrali drugače, saj smo zaradi lastnih življenjskih spoznanj zrelejši in razumnejši. Zato bi nam delo tankočutnega opazovalca Miška Kranjca ugajalo zaradi svojega izrednega pripovednega dara — podoživljanja v usodo ljudi. Mladost v močvirju je Kranjčev osebni roman — duhovita, s humorjem in ironijo natkana, duhovna in politična sredina, v kateri je tak proletarec doraščal. Roman riše rast mlade osebnosti ter iskriivo kritizira poseben svet vrednot, v katerih dorašča. Je zgodba mladostnika —

slovenskega kmetijskega otroka — v prvih desetletjih 20. stoletja.

VAS V HRIBIH sodobnega kitajskega pisatelja Chun-Chan Jaha, ki je izšel pri Cankarjevi založbi v Ljubljani 1980. leta v prevodu Gitice Jakopin.

Vas v hribih je prvi sodobni kitajski roman, preveden v slovenščino. Gre za poseben prikaz kitajske revolucije, tenkočutna pripoved o tem, kako je revolucijo doživljal najbolj preprost naveden kitajski človek. Pomaga nam razumeti, kaj, zakaj in kako se je dogajalo takrat, ko se je za četrtno svetovnega prebivalstva vse spremenilo in se je začel nov vek. Vrh tega je napisan tako, da je dojemljiv in dostopen evropskemu bralcu, saj ga je avtor sam napisal tudi v angleščini.

Dogaja se v od sveta odmaknjeni hribovski vasi, kjer življenje že stoletja dolgo poteka v enakomernem ritmu. Verovali so

v svoje bogove, se ravnali po dobrih in slabih letinah in se vdano podrejali željam svojega gospodarjenja. Nato se je zgodilo nekaj, kar jim je to življenje čez noč postavilo na glavo.

Nevedni in zbegani se znajdejo v vrtincu revolucije in kontrarevolucije in ne vedo prav, kaj vse to pomeni in kam se naj obrnejo. Nazadnje se zavejo, da morajo sami prevzeti odgovornost za svojo prihodnost, njihova globoka človeška poštenost jim pokaže pravo pot, na katero stopijo v zavesti, da bo še dolga.

Roman je napisan prepričljivo, celo z nekim posebnim humorjem, ki pride do izraza tudi ob najbolj tragičnih situacijah njegovih junakov. Ti so opisani s toplino, vendar objektivno, z veliko posluha za človeške slabosti in vrline.

—DR—

TELEFONIRANJE

Alfonz bi že davno moral dobiti poročilo od Culeta. Toda kaj neki Cule počne, da mu ga še ni dostavil?

Zato Alfonz dvigne telefonsko slušalko in zavrti številčnico. Iz slušalke je bilo slišati enakomerne, kratke, odsekane signale.

— Aha, Cule telefonira! — je ugotovil Alfonz. Deset minut kasneje poiskusi Alfonz znova. Zdaj v slušalki sliši signal, da pri Culetu zveni telefon. Toda tam pri njem nihče ne dvigne slušalke.

— Aha, Cule ni v pisarni! — Potem poiskusi spet čez deset minut. Zadnji čas je že, da bi dobil to presneto poročilo! Alfonz pritiska slušalko na uho, nenadoma jo sunkovito odmakne, ker je iz nje strahotno zahreščalo.

— Kaj neki počno s tem telefonom? — Alfonz je nejevoljen, jezno spusti slušalko na vilice. Deset minut kasneje je na oni strani vendarle nekdo dvignil slušalko in rekel: — Ne, tu ni Cule! Napačno ste klicali! Škljoc! — Alfonz je postal že hudo jezen. — Ti presneti tele-

fonski škratje! — si je godel v brado.

Toda čez deset minut je Alfonz poizkusil ponovno.

— Ne, to ni bil Cule! On nikoli ne tuli tako nesramno! — Alfonz je, ves rdeč v obraz, jezno tolkel ob mizo. Tisti tuleči glas mu je namreč rekel, da naj neki osel odloži slušalko! In Alfonz jo je takoj odložil. Potem je poteklo spet deset minut in Alfonz je spet prizadevno vrtel številčnico. Dolg, neprekinjen in presunljiv signal je piskal Alfonzu v uho, da je ves besen zmečkal cigareto med prsti in se pri tem z ogorkom pošteno opeknel v prst. Nečedno se je izrazil in treščil slušalko po aparatu. In ko mu je neki tip deset minut kasneje zabrusil, naj mu ne skače v linijo, je v Alfonzu prekipelo. Bled od besa je skočil s stola, zdrvel skozi pisarno administratorke Filomene, preskočil petkrat po dve stopnici in brez trkanja planil v Culetovo pisarno.

— Kje imaš tisko nesrečno poročilo? — je kriknil v Culeta, da je ta ves preplašen in bled planil s stola.

— Poročilo? Saj res! Oprosti, Alfonz, čisto sem pozabil! Zakaj me pa ne pokličeš po telefonu...!? —LS—

Mož vpraša ženo: »Koliko je ura?«

»Pet minut do petih.«

»Madona«, odgovori mož, »pri naši bajti pa vedno nekaj manjka!«

Dva kavboja kvartata. Prvi, ki deli karte, opozori drugega:

»Ne poskušaj goljufati, ker dobro vem, kakšne karte sem ti dal!«

»Prosim vas, pustite me, da stopim pred zastor. Saj slišite ljudi, kako vpijejo: 'Ven, 'Ven!' — re-

če avtor režiserju.

»Na vašem mestu se jaz ne bi preveč kazal. To vpijejo tistemu, ki je po predstavi ploskal...«

»Ljubica, misliš, da me boš lahko imela rada?« sprašuje zaljubljeni svojo novo izvoljenko.

»Verjetno. Navsezadnje sem se naučila jesti tudi špinačo!«

Morski rak, jastog, je prišel v restavracijo z morskimi specialitetami. Ko si je ogledal jedilni list, je naročil porcijo — majoneze...

— Če je tu kdo kratkoviden, ste to vi: še naramnice ste si nataknili narobe!

— Ah, ali res? In komu si model?

— Verjemite mi: že nekaj let nisem videl tako dobrih priporočil, kot jih imate vi.

452/1983

1119830988,8

COBISS *

